

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1877. Andra Kammaren. N:o 50.

Måndagen den 30 April.

Kl. $\frac{1}{2}$ 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 23 i denna månad.

§ 2.

Föredrogos, men blefvo för andra gången bordlagda:

Stats-Utskottets utlåtanden och memorial N:is 58—63;

Bevillnings-Utskottets memorial N:is 11 och 12 samt betänkande N:o 13;

Banko-Utskottets utlåtande N:o 13;

Lag-Utskottets utlåtanden N:is 27—31;

Särskilda Utskottets för behandling af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till utsökningslag och i sammanhang dermed erforderliga författningar utlåtande N:o 2; samt

Särskilda Utskottets för behandling af förslaget till värnpliktslag m. m. memorial N:o 2.

§ 3.

Fortsattes föredragningen af Särskilda Utskottets för behandling af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till utsökningslag och i sammanhang dermed erforderliga författningar utlåtande N:o 1, i samlingen N:o 2, i anledning af samma nådiga proposition; och förekom dervid i ordningen § 65 uti det af Utskottet i *punkten 1* framlagda *förslag till utsökningslag*, hvilken paragraf hade följande lydelse:

Ang. förslag till utsökningslag.

“Från utmätning skola undantagas nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn. Saknas utväg till nödortfigt uppehälle; då skall af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till underhåll för en månad tarivas, så ock nödiga arbetsredskap och *husgeråd*, dock ej öfver ett värde af

Ang. förslag till utskökningslag.
(Forts.)

ett hundra kronor. Lös pant må ej undantagas från utmätning för den gäld, hvarför pantsättningen skett.“

I Kongl. Maj:ts förslag lydte motsvarande paragraf sålunda:

“Från utmätning skola undantagas nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn. Sakna de utväg till nödortföttigt uppehälle; då skall af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till deras underhåll för en månad tarfvas, så ock nödiga arbetsredskap, dock ej öfver ett värde af femtio kronor. Lös pant må ej undantagas från utmätning för den gäld, hvarför pantsättningen skett.“

Enligt anteckning å Utlåtandet voro reservationer vid den i fråga varande paragrafen inom Utskottet anmälda dels af Herr Berg, dels af Herr W. Stråle, med hvilken Friherre Wrede och Herr Reutersvärd förenat sig, och som för sin del tillstyrkt bifall till Utskottets förslag med den förändring, att siffran 100 ändrades till 50, dels ock af Herr Bergius, i hvilkens mening Herrar Hellgrén, Svensén och Farup instämt, och som föreslagit att paragrafen måtte blifva så lydande:

“Från utmätning skola undantagas nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn. Saknas utväg till nödortföttigt uppehälle, då skall af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till underhåll för en månad tarfvas, så ock *de mest nödvändiga lösören, dock ej öfver ett värde af 100 kronor.* Lös pant må ej undantagas från utmätning för den gäld, hvarför pantsättningen skett“.

Sedan den af Utskottet föreslagna paragrafen blifvit uppläst, begärdes ordet af

Herr Nils Pettersson, som yttrade: Det är ganska svårt att yttra sig i en så ömtålig fråga som denna. Jag har visserligen icke för afsigt att åtkomma den fattiges tillgångar och göra honom utblottad, men jag vill dock uttala den farhågan, att man begår ett stort misstag, om man antager 65 § med dess af Utskottet föreslagna lydelse. Vi veta alla, att kommunalutskylder utgå i förhållande till förmögenheten, och jag fruktar, att många, i synnerhet arbetare, komme att begagna sig af nu föreslagna stadgande för att icke betala sina utskylder, derigenom att de finge undanhålla egendom intill ett värde af 100 kronor. Om en eller annan skulle kunna slippa sådana utgifter, är det mången åtminstone under nuvarande förhållanden, som icke använder sin arbetsförtjenst så, att det för honom blifver någon egentlig fördel att slippa undan. Jag tror derfore, att, om paragrafen skall bifallas, man åtminstone borde iakttaga de bestämmelser, som innefattas i den af Herr Bergius mot paragrafen afgifna reservationen. Dessutom har en arbetare på landet i vanligaste fall

så klena inventarier och arbetsredskap, att det i hvilket fall som helst blifver svårt för en exekutor att kunna hos honom anställa en utmätning.

På dessa skäl önskar jag, att Kammaren måtte framför Utskottets förslag föredraga Herr Bergius' reservation, till hvilken jag sålunda yrkar bifall.

Ang. förslag till utskottingslag.
(Forts.)

Herr Pehr Larsson: Enligt hvad jag af tidningarne inhemtat, har Första Kammaren ändrat denna paragraf sålunda, att värdet af de nödiga arbetsredskap och husgeråd, som skulle vara skyddade för utmätning, nedsatts från 100 till 50 kronor; och då det alltid är fördelaktigt, att båda Kamrarna stanna vid lika beslut, samt den i fråga varande summan jemväl af andra skäl bör bestämmas till 50 kronor, tillåter jag mig föreslå, att denna Kammare i detta hänseende måtte fatta ett med Första Kammarens öfverensstämmande beslut.

Jag yrkar således bifall till paragrafen med den förändring, att summan nedsättes från 100 till 50 kronor.

Herr Magnus Andersson: Äfven jag är af den åsigten, att ett bifall till denna paragraf i oförändradt skick skulle utöfva ett menligt inflytande på både borgenär och gäldenär, i synnerhet på den senare, hvilken derigenom skulle förlora en för honom oundgängligen nödig kredit.

Jag får således yrka, att paragrafen bifalles med den förändring, att summan nedsättes till 50 kronor.

Herr Bergius: Till en början ber jag att få fästa uppmärksamheten på, att det undantag, som här medgifvits, då det heter: "saknas utväg till nödortfigt uppehälle, då skall af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till underhåll för en månad tarfvas", i sjelfva verket betyder mycket mindre än man skulle kunna tro; ty i de flesta fall lærer väl den obemedlade arbetaren, hos hvilken utmätning skall verkställas, icke hafva särdeles stora förråd; och således komme väl det undantag, som kunde göras, i de allra flesta fall att stanna inom de belopp, som föreslagits af Utskottet till 100 kronor och af Kongl. Maj:t till 50 kronor.

Jag skall äfven bedja få fästa uppmärksamheten på, att det, utom denna skilnad i afseende på summan, förefinnes en annan skilnad mellan Kongl. Maj:ts och Utskottets förslag, bestående deri, att vid utmätning skulle få undantagas enligt Kongl. Maj:ts förslag "nödiga arbetsredskap, dock ej öfver ett värde af 50 kronor", men enligt Utskottets "nödiga arbetsredskap och husgeråd, dock ej öfver ett värde af 100 kronor", hvilket senare förslag af Första Kammaren antagits med den förändring, att summan nedsatts till 50 kronor. Om nu denna Kammaren fattar ett beslut, som är olika med Första Kammarens — ehvad Andra Kammaren antager Utskottets förslag eller min reservation — kan sådant naturligtvis icke föranleda till, att lagförslaget i sin helhet för-

Ang. förslag till utsökningsslag.
(Forts.)

faller, ty i hvilket fall som helst är en sammanjemkning mellan Kamrarnes beslut lätt att åstadkomma. Jemte det jag för min del icke kunnat finna, att det belopp, som i detta hänseende af Utskottet föreslagits, är för högt, har jag i afseende på beskaffenheten af den egendom, som skulle få undantagas, ansett mig böra gå något vidsträcktare än Utskottet gjort. Den äldre lagberedningen har i sitt år 1850 afgifna förslag hemställt, att från utmätning skulle få undantagas hvad som *fordrades* till en månads uppehälle för gäldenären och hans familj, och inskränkte således icke detta undantag till det matförråd, som i huset finnes, utan innefattade detta förslag, att egendom skulle få undantagas till ett värde, som motsvarade kostnaden för en månads uppehälle. I konkurslagen stadgas, såsom Herrarne veta, att gäldenären och hans familj skola af konkursmassan erhålla underhåll under två månader från den offentliga stämningen. Och om vi se på främmande länders lagstiftning i detta hänseende, finna vi, att enligt fransk rätt skall vid utmätning undantagas gäldenärens, hans hustrus och hemmavarande barns sängkläder och de gångkläder de bära på sig; böcker, nödvändiga för gäldenärens yrke, till värde af 300 francs; maskiner och instrumenter för undervisning eller för bedrivande af gäldenärens yrke till enahanda värde; militärers uniformspersedlar; handverkarens verktyg; lifsmedel för gäldenärens och hans familjs underhåll under en månad; en ko eller tre får eller två getter med en månads foder; att i det tyska civilprocessförslaget af år 1874 äro meddelade ungefär samma bestämmelser som i Frankrike, och att i Norge genom lagen af den 8 Maj 1869 är stadgadt, att från utmätning skola undantagas gångkläder till gäldenärens och hans familjs dagliga bruk, hvarjemte gäldenären, om han har familj att försörja, får undantaga, efter eget val, den för honom oundgängligaste egendom till värde af 120 kronor. Med afseende på hvad sålunda är stadgadt i andra länder och de förslag, som förut blifvit väckta inom de lagkomitéer, som här varit tillsatta, samt penningens sjunkande värde, tror jag icke man går för långt, om man här bestämmer värdet af i fråga varande undantag till 100 kronor.

Under återropande i öfrigt af de skäl, som blifvit i min reservation anförda, tillåter jag mig således yrka, att densamma måtte af Kamraren bifallas.

Herr Jöns Pehrsson: Det skulle vara särdeles sorgligt och nedslående, om jag skulle få erfara från den sida, som representerar landtfolket, att hjertat är slutet just för den fattigaste delen af folket, så att man skulle tycka, att 50 kronor är en tillräcklig summa för en familj i hvardagsbehof.

Den förste talaren ville låta påskina, att man icke borde bestämma denna summa till 100 kronor, derför att det i sådant fall skulle blifva svårt att utfå kommunalutskylder. Ja, mine herrar! Vill man uttaga kommunalutskylder hos den, som icke eger 100 kronor, får man säkerligen i fattigunderstöd till honom och hans familj utgifva dessa utskylders mångdubbla belopp. Hvad åter

beträffar Herr Bergius' reservation, så förefaller det mig som om skillnaden mellan denna och Utskottets förslag är temligen obetydlig, då det nästan kan göra detsamma om man använder ordet *husgeråd* eller *lösören*. Jag medgifver alltså, att Herr Bergius' reservation kan vara ungefär lika bra som Utskottets förslag; men då jag inom Utskottet delat dess majoritets åsigt i denna paragraf, så vidblifver jag den äfven nu och hoppas att Kammarerna skall bifalla Utskottets förslag oförändradt. I händelse af återremiss i syfte att Utskottet skulle sammanjemka de olika meningarne om det belopp 100 eller 50 kronor, som böra vara undantagna från utmätning, är klart att Utskottet bestämmer beloppet till 75 kronor; och jag hemställer om det vore nyttigt att icke låta den fattige arbetaren behålla arbetsredskap och husgeråd till sistnämnda belopp.

Jag yrkar emellertid bifall till Utskottets förslag.

Herr Jonas Peter Nilsson: Villigt erkänner jag det goda syfte, med de bestämmelser Utskottet i denna paragraf föreslagit. För min del, ser jag dock saken från en annan synpunkt. Låt oss tänka oss, att en person, som icke eger 100 kronor, är skyldig en summa penningar åt en annan, som är i ännu mera utblottadt tillstånd; skall då fordringsegaren, som kanske icke har i sin ego penningar eller penningars värde till högre belopp än 30 å 40 kronor, icke få låta verkställa utmätning hos gäldenären, endast af det skäl, att denne senare icke eger penningar eller husgeråd till ett uppskattadt värde af 100 kronor. Det kan, enligt min tanke, uppstå så många svårigheter vid tillämpningen af denna lag, att man icke nu med visshet kan förutse dem. Om t. ex. en utmätningsman skall hålla utmätning, så måste han tillkalla en värderingsman, som har att yttra sig om värdet af det i mätagna. Detta värde kan rimligtvis icke sättas högre än hvartill det utmäta godset kan antagas komma att uppgå vid en exekutiv auktion. Dervid kan då mängen gång af en eller annan anledning inträffa, att hvad som blifvit utmätt värderas så lågt, att gäldenären undgår utmätning.

Då jag emellertid redan är förekommen af Herr Bergius, inskränker jag mig till att yrka bifall till hans reservation.

Herr Stråle: Ehuru jag för min del icke har reserverat mig mot denna paragraf, får jag dock tillkännagifva, att jag icke funnit mig tillfredsstäld med den redaktion, som Utskottet gifvit densamma. Det var endast den omständighet, att Utskottet från det af Kongl. Maj:t föreslagna beloppet 50 kronor till 100 kronor höjde värdet af de effekter, som böra undantagas från utmätning, som gjorde att jag underlät att mot Utskottets beslut anmäla min reservation. Den hufvudsakligaste anmärkning, jag har att framställa mot Utskottets förslag, innehålles i följande bestämmelse: "*saknas utväg till nödortfigt uppehälle: då skall af det förord, som i huset finnes, undantagas hvad till underhåll för en månad tarfvas*". Jag vågar påstå, att detta stadgande är tomt och intet-

Ang. förslag till utskottslag.
(Forts.)

Ang. förslag till ut-sökningslag.
(Forts.)

sägande. Det är möjligt att någon gång på landet kan förekomma, att sådana förråd, hvarom här är fråga, finnes samlade till så stor mängd, att en familj deraf kan hafva sitt nödortfuga uppehälle under en månad; men deremot tror jag mig utan öfverdrift kunna säga att knappast ett enda hushåll finnes i städerna, der förhållandet är sådant. Jag tror att man t. ex. skall kunna gå hela Drottninggatan uppför utan att kunna påträffa ett enda hushåll, som inköpt munförråd för en hel månad, familjens välstånd må för öfrigt vara huru stort som helst. Det är en allmän erfarenhet i städerna att icke blott den obemedlade arbetsklassen utan äfven de flesta förmögnare familjer icke på en gång göra uppköp af matförråd för så lång tid som en månad. Såsom man vet, lever hela den arbetande klassen snart sagdt för dagen, och deras omtanke om inköp af mat sträcker sig åtminstone icke längre fram i tiden än till den närmaste halfveckan. Om således denna paragraf antages oförändrad, så inträffar ett af två: antingen blir, såsom jag redan nämnt, detta stadgande tomt och intetsägande, eller ock skall det ofta leda derhän, att en person, som väntar på en utmätning, skall använda alla sina penningar för att uppköpa matförråd. Jag tror icke det kan vara lagstiftningens mening, att på detta sätt nästan drifva folket till orättfärdighet. Herr Bergius' reservation upphjelper icke den brist, som jag här påpekat, ty den rör blott blott arbetsredskap och husgeråd.

Jag skall nu icke yrka bifall till Utskottets förslag, utan till Herr Bergius' reservation. Antingen Kammaren besluter sig för det ena eller andra af dessa förslag, kommer Utskottet att taga frågan i förnyad ompröfning och inkomma med förslag till ny redaktion, enär Första Kammarens beslut är i viss mån afvikande, dels från Utskottets och dels i ännu högre grad från Herr Bergius' reservation.

Medan jag har ordet, tillåter jag mig fästa uppmärksamhet på det värdebelopp, som skulle få undantagas. Detta har i Första Kammaren blifvit, i likhet med hvad Kongl. Maj:t föreslagit, nedsatt till 50 kronor, hvilken nedsättning jemväl här i Kammaren påyrkats. Enligt min öfvertygelse är det ingalunda en smaksak, för hvilken af dessa siffror man härvid bestämmer sig. Ur principiel synpunkt anser jag det vara riktigare att välja det högre beloppet. Ty ju högre värde man sätter på hvad som får undantagas, desto mer inskänkes den lilla konsumtionskrediten. En person, som köper en vara hos en handlande, har naturligtvis svårare att få kredit om till betalning af hans gäld undantages 100 kronor, än om värdet af hvad som får undantagas endast är bestämdt till 50. Jag fasthåller min vid flera tillfällen uttalade åsigt, att, ju mindre utsträckt utborgningssystemet är, desto fördelaktigare är det för den redbara affärsverksamheten inom vårt land. Jag tror derföre, att den högre siffran, långt ifrån att göra ondt, snarare skall hafva det goda med sig att minska konsumtionskrediten; och till ett godt mål anser jag det vara lagstiftarens skyldighet att på allt möjligt sätt bidra. Detta synes

mig böra vara det bestämmande motivet för att sätta siffran till 100 kronor.

Jag har endast velat uttrycka denna min, som jag anser, rigtiga åsigt och har för öfrigt ingenting emot om Kammaren godkänner Herr Bergii reservation.

Ang. förslag till utsköningslag.
(Forts.)

Herr Granlund: Antingen man betraktar denna fråga ur synpunkten af det allmänna eller borgenärens bästa, så kan jag icke se, att det vore någon fördel att, såsom Första Kammaren beslutat, nedsätta siffran till 50 kronor. För borgenären kan det icke vara någon fördel, ty ju mer man går gäldenären in på lifvet och beröfvar honom det nödvändigaste att försörja sig och sin familj samt dermed tillfälle att möjligtvis åter börja sin verksamhet, desto mindre utsigt har borgenären att i en framtid få betaldt, ty genom ett sådant utblottande skulle mången stackars gäldenär förlora den själskraft, som erfordras för att möta bekymren. Ej heller ur det allmännas synpunkt kan det vara välbetänkt att utblotta en fattig gäldenär på allt, så när som på 50 kronor eller rättare dess värde. Följden häraf kan icke blifva annan, än att många af dem, hvilka sålunda se sin egendom utmätt och försäld, skall, såsom jag nyss antydde, helt och hållet förlora mod och arbetslust och slutligen måste komma fattigvården till last.

På grund af hvad jag nu i korthet yttrat, anhåller jag om bifall till Herr Bergii reservation.

Herr Farup: Ur social synpunkt anser jag denna paragraf vara af stor betydelse. Det är en känd sak, att, ju lättare det kan vara för en person att skaffa sig fast bostad och familj, dess mindre blir antalet af dessa lösa kringstrykande arbetare. Ser en arbetare sitt hem och hvad han kunnat förvärfva skyddadt af lagen, så har han deri en hållpunkt för sin verksamhet och han sträfvar med mera ifver att skaffa sig en oberoende ställning. Att då med ens beröfva honom nästan allt hvad han eger för att göra en fordringsegare till freds är ju detsamma som att krossa honom och hans framtid, att beröfva honom allt mod till vidare verksamhet och slutligen bringa honom på fattigvården.

Frågan om något bör undantagas från utmätning, anser jag således vara lätt besvarad. Då blir frågan endast den: huru mycket skall undantagas? och härom kunna meningarne vara olika. Inom Utskottet var jag ingalunda belåten med redaktionen af den föredragna paragrafen och detta af samma skäl, som Herrar Stråle och Bergius nyss anført, nemligen att ordalydelsen är allt för mycket illusorisk. Af denna orsak och på det att lagen måtte i tillämpningen blifva lika för alla, föreslog jag inom Utskottet, att 200 kronor skulle i ett för allt undantagas. Jag blef dock ensam om detta förslag och följden blef, att jag måste sluta mig till Herr Bergii reservation. Löseendom och verktyg till 100 kronors värde är verkligen så obetydligt, att jag knappast tror någon af Kammarens ledamöter gjort sig klart, huru litet dermed

Ang. förslag till ut-sökningslag.
(Forts.)

kan uppnås i ett hushåll. Jag anser derföre, som sagdt, 100 kronors värde vara för litet att undantaga, för att det skall vara någon utsigt att en stackars gäldenär med familj må kunna reda sig. Men, som jag icke vill vedervåga förslaget i sin helhet genom att hålla på min mening, nödgas jag förena mig med dem, som yrka bifall till Herr Bergii reservation.

Herr Torpadie: Om Utskottet hade låtit den uti Kongl. Maj:ts proposition föreslagna siffran i denna paragraf kvarstå, skulle jag icke haft något yrkande att göra, ty medgifvas måste att den saken kan hafva skäl för sig både på ena och andra sidan. Men da siffran nu en gång blifvit af Utskottet höjd till 100 kronor, så har jag icke hjerta att pruta, ty det gäller ju den fattige och jag delar i detta afseende Herr Jöns Pehrssons åsikter.

Hvad angår sjelfva redaktionen, får jag säga, att jag gifver obetingadt företräde åt den af Herr Bergius föreslagna. Såsom gammal exekutor försäkrar jag, att, om paragrafen godkännes med den redaktion, Utskottet gifvit henne, detta lagstadgande vid tillämpningen utan tvifvel skulle mer än en gång framkalla trassel, svårigheter och mycken tvekan om hvad som skulle vara rätt eller icke. Herr Bergius anförde några exempel derpå och jag skall i största korthet anförda några andra. Om t. ex. utmätning skall verkställas hos en fattig musikanter, som försörjer sig med sin viol — skall denna anses såsom arbetsredskap eller icke. Skall instrumentet undantagas eller icke? Afvenledes andaktsböcker — till hvilken kategori i Utskottets förslag skola de hänföras? Jag känner till hurusom, ehuru det nu är lång tid sedan, en exekutor blef nödsakad att taga bibeln och psalmboken i mät. Allt dylikt trassel och all tvekan undvikas, om paragrafen erhåller den lydelse, Herr Bergius föreslagit, och jag tager mig derföre friheten yrka bifall till hans reservation.

Häruti instämde Herr *Samuel Johnsson*.

Herr Nils Pettersson: Sedan jag förra gången hade ordet, har jag erfarit att Första Kammaren bifallit Utskottets förslag med den ändringen att beloppet blifvit bestämdt till 50 kronor. Jag får derföre ändra mitt yrkande till öfverensstämmelse härmed.

Medan jag har ordet, vill jag säga några få ord med anledning af hvad som förekommit under diskussionen. Här har framhållits att, om man vid uttagande af kommunalutskylder icke lemnar en fattig arbetare kvar i besittning af verktyg och husgeråd åtminstone till ett värde af 100 kronor, så skulle kommunen komma att betala kommunalutskylderna tillbaka mångdubbelt i form af fattigunderstöd. Det är möjligt att i städerna 100 kronor icke förslå långt, men på landet och med afseende å arbetsklassen, försäkrar jag att man för 100 kronor kan plocka samman en ganska stor mängd saker, hvilka således enligt Utskottets förslag skulle från utmätning undantagas. Detta synes mig vara en

uppmuntran åt den massa af lösa arbetare, som allt mera tilltager. Det är nemligen icke sagdt, att alla dessa arbetare äro gifta och ega familj. De lefva för dagen, och om man nu äfven i lagstiftningen ställer så till att de icke behöfva betala hvad de taga på kredit, synes det mig verkligen vara att lägga hyende under lasten. Det kan icke vara rätt att lära folket lefva på det sättet. Vådorna här af äro uppenbara och jag skulle såsom exempel kunna framdraga icke blott hvad som redan blifvit påpekadt, nemligen att dessa lösa arbetare undandraga sig att betala utskylder till kommunen, utan äfven en mängd andra missförhållanden, såsom att en dylik person gjort sig skyldig till lägersmål, men att den stackars qvinnan, som befinner sig i största fattigdom, icke kan komma åt honom och erhålla uppfostningshjälp för barnet. Å andra sidan tror jag, att man icke gör arbetaren någon tjänst med detta, ty han skall derigenom ovilkorligen förlora sin kredit. Får han ej kredit, så är han ju nödsakad att pantsätta sin lösegendom.

Jag yrkar bifall till Utskottets förslag, med den förändringen att beloppet sättes till 50 kronor i stället för 100 kronor.

Herrar *Sjö* och *Jonas Jonasson* i Gullaboås förenade sig med Herr Nils Pettersson.

Herr Uhr: Herrarne kunna knappast tro hvad här är svårt att höra något af hvad som säges. Det är alldeles för många talare på en gång i Kammaren. Jag har för min del lyckats snappa upp litet grand. Det var en siffra, 50 kronor och jag begärde då ordet, emedan jag fann det rasande. Emellertid fick jag höra en annan siffra uttalas, nemligen 200 kronor, och det glädde mig.

Jag, som förgäfves söker att få höra hvad som sägs från andra håll, har troligen icke heller lyckan att bli hörd af andra och skall derföre icke uppehålla mig länge vid frågan, utan helt kort uttala min önskan att Utskottets förslag måtte vinna bifall, men om Herr Bergius' reservation skulle i fråga om ordställningen anses bättre, så yrkar jag bifall äfven till nämnda reservation.

Herr Hellgrén: Då jag troligen är den enda af Kammarens ledamöter, som i egenskap af utmätningsman måst underkasta mig det obehagliga och smärtsamma intryck, man vid utmätningsbesök hos en fattig familj har att motse, både för den samvetsgranne utmätningsmannen och den eller de, som skola hemsökas af utmätningen, så har jag inom Utskottet ifrat för att det af Kongl. Maj:t föreslagna beloppet 50 kronor skulle höjas till 100 kronor.

Här har blifvit mycket ordadt om skilnaden mellan Utskottets förslag i fråga om nödiga arbetsredskap och husgeråd samt, om såsom Herr Bergius föreslagit de mest nödvändiga lösören.

Jag vill dervid erinra att vid utmätning kan en sådan fattig gäldenär möjligen icke ega annat än ett kokreatur och detta kan icke få namn af arbetsredskap eller husgeråd utan är att hänföra

Ang. förslag till utmätningslag.
(Forts.)

Ang. för-
slag till ut-
sökningslag.
(Forts.)

till lösören. Sålunda, om detta kokreatur skulle anses i värde öfverstiga 50 kronor, kan utmätningssmannen enligt Kongl. Maj:ts förslag icke kvarlemnade detta och ett sådant förfarande vore allt för hårdt. Ty, mina herrar, man måste tänka på, huruledes man vid en sådan utmätning mötes af en genom arbete och sorger för sin familjs uppehälle nedtryckt man med en utmerglad maka, omgifna af små hungriga barn, som ropa efter bröd. Skall man då vara nödsakad att frånrycka dessa arma varelser allt det för deras lifs uppehälle oundgängliga? Jag har sjelf varit utsatt för att verkställa dylika förrättningar och jag måste erkänna att jag mer än en gång med smärta måst afbryta förrättningen och sjelf ersätta de små belopp som varit i fråga. Jag har aldrig ångrat dessa stunder; de hafva varit de gladaste i mitt lif, emedan jag varit i tillfälle att afvärja den första nöden, och jag sätter mera värde på den fattiges välsignelser och förböner, än att mötas af deras förbannelser.

Jag hemställer om bifall till Utskottets förslag med den af Herr Bergius i sin reservation gjorda förändring.

Med Herr Hellgrén instämde Herr Johan Jönsson.

Herr Hjelm: Jag skall endast yttra några få ord. I likhet med den ärade talaren på Stockholmsbanken anser jag, att vi i afseende å kreditförhållandena böra så mycket som möjligt verka derhän, att de komma att grundas mera på personligt förtroende än på hvad en person för ögonblicket möjligen kan ega.

Enligt så väl Utskottets förslag som Herr Bergius' reservation skall från utmätning undantagas viss egendom till värde af 100 kronor. Då genom denna förhöjning i det värdebelopp, som Kongl. Maj:tt föreslagit, måhända en inskränkning i konsumtionskrediten för den mindre bemedlade kan åstadkommas, tror jag, att denna förändring är ganska nyttig, i synnerhet som det snart sagdt blifvit ett nationallyte hos landets befolkning att anlita konsumtionskrediten till den grad, att man, såsom det heter, drager vaxel på framtiden. Det är också derföre som jag ämnar rösta för denna förhöjning.

Herr Nils Petterson har anført såsom skäl för bifall till Kongl. Maj:ts förslag, att detta redan vore af Första Kammaren antaget. Men jag anser, att, om denna Kammare beslutar att antaga detta förhöjda belopp, Utskottet kan sammanjemka Kamrarnes olika beslut, så att i allt fall en förhöjning i det af Kongl. Maj:tt föreslagna belopp kan ske. Jag har flera gånger iakttagit, huru icke allenast för de lösa arbetarne eller arbetarne i allmänhet, utan äfven för de smärre jordbruksidkarne det är af största vikt att egendom till något högre värde undantages från utmätning; och, om nu något högre värdebelopp stadgades, kunde de, såsom en ärad talare anmärkte, få behålla en ko eller nödiga redskap för jordbruket eller deras arbete i öfrigt, eller möjligen icke behöfva gå ifrån hus och jord. Det har ofta händt i min ort, att de mindre, fattigare jordbrukarne och torparne vid en utpantning

måste lemna hus och jord och bringas derigenom i den största förlägenhet.

Hvad beträffar förslaget derom att äfven från utmätning skall undantagas en månads matförråd, får jag erinra derom, att befolkningen på landet, i motsats till hvad förhållandet är med befolkningen i städerna, ofta innehar så mycket matförråd, som till underhåll för en månad erfordras.

För min del får jag anhålla om bifall till den reservation, som Herr Bergius afgifvit.

Herr Jöns Pehrsson: Ehuruväl jag anser skilnaden mellan Utskottets och Herr Bergius' förslag vara af mindre betydelse, torde dock måhända det sednare, såsom gående än längre i humanitet, vara att föredraga, hvarföre jag afstår från mitt förra yrkande och instämmer i Herr Bergius' reservation. Mina känslor äro så upprörda, att jag icke förmår yttra mycket mera, men jag hemställer till Nils Pettersson och de herrar, som instämt i hans yrkande: hafven i någonsin varit vitnen till en utmätning sådan som Herr Hellgrén nyss skildrat — och hafven i då ej känt edra hjertan berörda af det elände, som der i all sin ohöjda nakenhet framträd?

Jag yrkar bifall till Herr Bergius' reservation.

Herr Biesert: Det är med stor tillfredsställelse jag sett, att Utskottet i anmärkta hänseende gått något längre än Kongl. Maj:t föreslagit, och jag är Utskottet särdeles tacksam för den humana bestämmelse, som Utskottet inlagt i denna paragraf.

Jag vill icke upptaga Kammarens tid med att åberopa några skäl, utan får jag på de skäl, som förut blifvit anförda, varmt och innerligt yrka bifall till den af Herr Bergius afgifna reservation.

Herr Börjesson: Jag skall endast be att få instämma i Herr Bergius' reservation.

Öfverläggningen var slutad. Herr Talmannen gaf först proposition på bifall till Utskottets förslag oförändradt samt derefter på de yrkanden, som under öfverläggningen blifvit gjorda; och förklarade Herr Talmannen sig anse svaren hafva utfallit med öfvervägande ja för bifall till Herr Bergius' reservation. Votering blef begärd, i anledning hvaraf, och sedan till kontraproposition antagits yrkandet på bifall till Utskottets förslag med den förändring, att summan 100 kronor utbyttes mot 50 kronor, en omröstningsproposition af följande lydelse uppsattes, justerades och anslogs:

Den, som godkänner det förslag till lydelse af 65 § i förslaget till Utsökningslag, som Herr Bergius i sin reservation framställt, röstar

Ja;

*Ang. förslag till ut-
sökningsslag.
(Forts.)*

Ang. för-
slag till ut-
sökningslag.
(Forts.)

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner nej, har Kammaren godkänt Utskottets förslag till lydelse af ifrågavarande § med den förändring, att summan 100 kronor utbytes mot 50 kronor.

Omröstningen företogs och utföll med 94 ja mot 54 nej; varande således Kammarens beslut fattadt i enlighet med ja-propositionen.

§ 66 var så lydande:

”Gäldenärs innestående aflöning för allmän eller enskild tjänst, eller innestående pension å rikets stat må icke utmätas, förr än gäldenären är berättigad att aflöningen eller pensionen lyfta.“

Efter föredragning af denna § yttrade

Herr Adlercreutz: Genom antagande af det i denna paragraf föreslagna stadgande kommer att upphävas andra paragrafen i 7:de kapitlet Utsöknings-balken, der det stadgas att af embets- eller tjänstemans årliga lön eller förläning må icke mer än hälften hvarje år gå till betalning af gäld, äfvensom Kongl. Förordningen den 8 Oktober 1740, hvarigenom den institution, som kallas införsel, i lag infördes och ordnades och hvarigenom en fordringssegare kan blifva försäkrad om att erhålla den hälft af lönen, som får utmätas till skuldens betalning. Naturligtvis vore det ett särdeles lyckligt förhållande, om embets- och tjänstemän icke hade eller behöfde hafva några skulder, eller om åtminstone svårigheter icke mötte för dem att liqvidera sina skulder. Kunde det föreslagna stadgandet åstadkomma ett så lyckligt resultat, så skulle det samma säkert helsas med allmän och odelad glädje. För min del har jag likväl svårt att förstå, att icke hädanefter likasom hittills en eller annan tjänsteman skall oförsigtigt kasta sig in i vidlyftigheter, äfvensom, hvilket torde vara vanligare, att tjänstemän till följd af motgångar såsom sjukdom, fördröjd befordran o. s. v. komma i den ställning att de måste göra skulder. Om nu icke dessa skuldförhållanden kunna vänligt uppgöras med fordrings-egaren, och det är troligt att sådant icke alltid kan inträffa, så blir följderna deraf att, i händelse gäldenären är en öppen och redlig man och utmätningen kommer öfver honom när han nyss uppburit sitt löneqvarantal, så lemnar han alla medel, som han har inne och blir derigenom urståndsatt till det allmännas belåtenhet göra sin tjänst, men om han icke är så öm om sina kreditorers som om sitt eget bästa, så bereder man honom ett tillfälle att undanhålla de medel, hvaraf kreditorerna äro berättigade att få sin liqid. Om man således ser saken både från ena och andra sidan, kan införsel vara nyttig och förhållandena väl förtjena att

genom ett lagstadgande regleras. Jag tror att ett verkligt praktiskt behof finnes och kommer att finnas af ett stadgande, sådant som det, hvilket nu skall upphävas.

Jag har emellertid sett, att ingen inom Utskottet reserverat sig mot detta förslag och då jag derjemte vet att Riksdagen förut yttrat sig i samma riktning, som det nu föreslagna stadgandet, så skall jag icke göra något yrkande i saken, utan har blott velat till protokollet uttala mina betänkligheter i frågan.

Herr Lasse Jönsson: Då en fråga af likartad beskaffenhet vid förra årets riksdag var före, uttalade jag mina betänkligheter deremot och ännu har jag icke fått dem häfda, oakadt jag sett de motiv Lagberedningen framlagt för de af den samma föreslagna förändringarne i nu gällande bestämmelser. Man skulle derigenom hufvudsakligen vinna två fördelar, deraf den ena vore att tjänstemännen skulle vara befriade från de trakasserier, som alltid måste uppstå derigenom att en fordringsägare har rättighet att kunna begära införsel i gäldenärs lön. Detta kunde ega skäl för sig, om det låte sig göra att taga steget fullt ut på en gång och göra tjänstemännen alldeles fria, men i det fallet skulle man också hafva befriat dem från skyldigheten att träda i konkurs, ty det är gifvet att detta måste besvara dem lika mycket som att man kan begära och erhålla införsel i deras lön.

Om han än har måst medgifva införsel i sin lön, kan han likväl fortsätta att sålunda draga sig fram, till dess han fått större inkomster, hvilket likväl blir svårare så länge konkursoket hvilat öfver honom.

Hvad beträffar, att staten skulle vinna derpå, att ifrågasvarande förändring viddoges, emedan den derigenom skulle få mera tjänstvilligt folk, så kan jag för min del icke inse detta. Mot Lagberedningens arbete i afseende på Utsökningslagen har en ledamot, Assessor Örbom reserverat sig och i sina motiv mot Lagberedningens förslag i denna punkt på flera ställen yttrat ganska tänkvärda ord. Jag vill nu icke upptaga Kammarens tid med att uppläsa motiven till hans reservation, oakadt jag för min del finner dem ganska förtjenstfulla.

Då den föregående talaren, som naturligtvis eger större erfarenhet i detta fall än jag, hyst samma betänkligheter som denne reservant i afseende å den 66 §, tillåter jag mig att yrka att den måtte erhålla följande förändrade lydelse, hvarigenom ett tillmötesgående mot de liberalare åsikter i lagstiftningen, som han tänkt sig, skulle vinnas:

“Af gäldenärs aflöning för allmän eller enskild tjänst må, när den i mät tages, ej mera gå till gäldens betalning, än hvad som återstår, sedan afdrag skett, såväl för all kostnad, som för tjänstens utöfvande af gäldenären eller dess uppehållande af annan i hans ställe nödig är, samt för utskyld eller afgift, som bör ur aflöningen utgå, så ock för gäldenärens, hans hustrus och oförsörjda barns nödtorftiga underhåll. Kunna borgenär och gäldenär

Aug. förslag till utskökningslag.
(Forts.)

Ang. förslag till utskökningslag.
(Forts.)

ej enas om afdragets belopp, skilje öfverexekutor dem emellan, dock må ej mer än fjerdedelen, om aflöningen icke stiger öfver hundra kronor i månaden, eller mer än tredjedelen, om aflöningen stiger högre, tilläggas borgenären.

Hvad här är sagdt om aflöning, vare ock i tillämpliga delar gällande om pension å rikets eller kommuners, eller allmänna verks och inrättningsars stat“.

Man vet att äfven i andra länder dylika skalor äro upprättade för att motverka att tjänstemännen förhindras i utöfningen af sina tjänster. Så är förhållandet t. ex. i Preussen och Bayern, der en viss procent af lönen kan bli föremål för införsel, och jag tror att ett lagstadgande i samma riktning äfven i vårt land skulle blifva till gagn och för tjänstemännen medföra större trygghet än nu, då faran af att nödsakas att göra konkurs hänger öfver dem.

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre De Geer: För min del kan jag icke finna det vara annat än en obestriddlig förbättring, om ur lagen borttages det stadgande, som medgifver en fordringsägare att erhålla införsel i en tjänstemans lön, då detta stadgande ju i sjelfva verket innebär ett medgifvande af utmätning af något som vederbörande gäldenär ännu icke eger, utan hvars förvärfvande är beroende derutaf, huruvida han i en mer eller mindre aflägsen framtid kan blifva i tillfälle att fullgöra sin tjänst eller icke. Deremot kan jag icke finna något skäl, hvarför en intjent lön — gäldenären må nu vara i statens, kommunens, inrättnings eller enskild persons tjänst — skall mer än andra tillgångar kunna undanhållas fordringsägaren. Den grund, hvarpå det i nu gällande lag införda undantagsstadgande hvilat, är väl förnämligast den, att staten bör ega rätt att se till att tjänstemannen icke sättes ur tillfälle att fullgöra sin tjänst. Men att fortfarande tillåta att af en tjänstemans lön, äfven sedan den är intjent, icke mera än hälften skulle få gå i mät för skuld, synes mig olämpligt, äfven af det skäl att ett sådant stadgande skulle drabba särdeles ojemnt, då åtskilliga löner äro tillräckligt stora att, äfven om den ena hälften utmätes, den andra hälften är fullt tillräcklig för tjänstemannens och hans familjs underhåll, under det att andra deremot äro så obetydliga, att det för tjänstemannen blir en omöjlighet att, om hälften tages ifrån honom, med återstoden bestrida familjens uppehälle. Ett dylikt stadgande skulle dessutom sätta tjänstemannen i tillfälle att ständigt afvärja utmätning af större belopp än hälften af lönen, fastän han kanske mången gång kunde ega andra tillgångar, som man icke hade redö på. Att åter vidtaga en sådan åtgärd, som af den näst föregående talaren förordats och af en ledamot af lagberedningen, Assessor Örbom, föreslagits, att nemligen åt öfverexekutor öfverlåta att bestämma huru stor del af sin lön en tjänsteman skäligen skulle kunna behöfva för sitt och familjens uppehälle, vore i min tanke att åt denne administrative tjänsteman öfverlåta ett bedömande, som honom icke rätteligen tillkommer. För min del anser jag de svårigheter, som i detta afseende för

närvarande önekligen mången gång förefinnas, bäst afhjelpas derigenom att tjänstemannen låter försätta sig i konkurstillstånd, ty i konkurslagen finnes ett stadgande, som förbjuder att från en gäldenär, hvars enda tillgång utgöres af hans aflöning, taga större del af denna aflöning, än att återstoden förslår till hans och hans familjs uppehälle; kan således tjänstemannen icke göra rätt för sig och kan han icke af sina borgenärer utverka sig anstånd att efter hand få betala sin skuld, så står honom alltid denna utväg öppen, hvarigenom icke fräntages honom hvad för hans uppehälle oundgängligen erfordras.

För min del anser jag därför denna paragraf, mot hvilken någon anmärkning icke framstälts, vare sig inom Högsta Domstolen eller inom Utskottet, böra af Kammaren antagas, likasom den redan blifvit af Första Kammaren godkänd.

Herr Gumælius: Herr Talman! Min ställning till denna fråga torde förut vara känd, då jag i fjor afgaf en motion i enahanda syfte, som Utskottets föreliggande förslag. Jag ansåg mig då icke böra så strängt hålla på min motion, i följd af en utaf Lagberedningens ordförande då inom denna Kammare afgifven försäkran att till denna riksdag vore att vänta ett lagförslag om borttagande af nu gällande stadgande om införsel i tjänstemans lön. Då nu så äfven skett, är det naturligt att jag skall yrka bifall till detta förslag och tillåter jag mig att till stöd för detta mitt yrkande åberopa de skäl vi nyss hört anföras från statsrådsbänken. Emellertid ber jag att derjemte få tillägga, att, då jag afger ett sådant tillstyrkande, sker detta, likasom äfven min motion förra året väcktes, icke i ändamål att derigenom bereda tjänstemännen någon fördel, såsom en talare vid förra riksdagen och en annan talare, som nyss hade ordet, tycktes tro. Tvärtom förefaller det mig alldeles icke osannolikt, att åtskilliga tjänstemän gifvas, hvilka skulle finna det för sig bekvämare. om det finge blifva vid det gamla. Detta kan stundom vara godt att stödja sig vid, och för öfrigt är det ingen hemlighet, att detta stadgande om införsel här och hvar missbrukats på det sätt, att tjänstemän på fingerade papper sökt och erhållit införsel i hvarandras löner, endast för att denna tillgång icke skulle, utan konkursens ytterlighet, kunna kommas åt af vederbörande fordringsägare. Detta stadgande har således gifvit anledning till begagnande i alldeles motsatt riktning mot hvad man bort kunna antaga dermed varit afsedt; jag kan till och med anföra ett exempel, der detta missbruk gick ända derhän, att en tjänsteman utfärdat en sådan revers, som först innehades af en hans kamrat, hvilken till säkerhet därför erhöll införsel i revers-utställarens lön; men derefter öfverlemnades reversen till utställaren sjelf, som sedermera till sina fordringsägars förfång uppbar hela lönen, den ena hälften på den grund att införsel deri icke kunde beviljas och den andra hälften såsom innehafvare af en skuldsedel, till säkerhet hvarför införsel blifvit i hans lön beviljad!

För öfrigt lär icke heller kunna nekas, att detta stadgande

Ang. förslag till utskottslag.
(Forts.)

Ang. förslags till ut-sökningslag.
(Forts.)

om införsel är väl egnadt att uppmuntra, hvad i vårt land minst af allt bör röna ytterligare uppmuntran och skydd, nemligen en skadlig konsumtionskredit, som åtminstone icke inom denna Kam-mare borde kunna påräkna något stöd.

Af Herr Lasse Jönsson har här blifvit framställt ett villyftigt och inveckladt förslag, hvars olämplighet dock af den näst-föregående talaren torde blifvit tillräckligt påvisad. Jag vill der-för nu endast tillägga, att jag knappt hade väntat mig att just den talaren, som så skarpt kritiserat Utskottets förslag för dess vänlighet mot tjänstemännen, sjelf skulle framkomma med förslag att den ene tjänstemannen skulle sättas att bedöma, huru mycket andre tjänstemän i samma stad eller i den närmaste orten skäligen böra afstå åt sina fordringsegare. Ett sådant förslag anser jag vara mer än olämpligt; och jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herrar *Anders Ohlson* och *Åke Andersson* instämde med Herr Gumælius.

Herr Ola Andersson: Jag kan deremot icke instämma med Herr Gumælius. Då denna fråga sistlidet är förevar till behandling inom Kammaren, uttalade jag mina betänkligheter mot detta nya stadgande, och jag tror att det skulle leda derhän, att man mängen gång finge se en tjänsteman, oaktadt han vore fördjupad i stora skulder, i lugn och ro föra ett angenämt och komfortabelt lif samt låta sina barn få en mera än vanligt kostsam uppfostran under det fordringsegaren långt ifrån att kunna lika sorgfritt draga sig fram, kanske måste till och med lida nöd. Ett lagstadgande, som är egnadt att befordra något sådant, kan i min tanke icke inverka annat än skadligt på folkets moralitet och förvilla dess begrepp om rätt och orätt. Det skäl, som man hufvudsakligen anført för ifrågavarande stadgandes antagande, är det från statens synpunkt, att tjänstemännen skulle lemna mindre godt arbete och deras arbetskrafter förlamas, om de icke åtnjöte sin fulla aflöning. Antager man detta, måste man ock medgifva att, äfven då tjänstemännen sjelfmant uppoffra en del af sina löner, deras arbete för-lamas, och konsekvensen af nyss åberopade skäl blir då, att tjänstemännen nära nog borde förbjudas att betala sina skulder med någon del af sina löner.

Hvad beträffar det skäl mot nuvarande lags bestämmelse uti ifrågavarande hänseende, som man velat finna deruti att det icke kan vara rätt att utmäta inkomster, som ännu icke finnas till eller äro förtjente, så kan jag visserligen icke förneka att detta eger sin rättighet. Men om detta gäller i fråga om löner, så kan det dock icke gälla i fråga om pensioner, då en pension väl är förtjent i och med det att tjänstemannen erhåller afsked. Lika litet kan i fråga om pensioner gälla det påståendet, att införsel i dem skulle inverka förlamande på tjänstemännens arbete. Ty arbetet har ju upphört på samma gång som rätten till pensions uppbärande inträder. För att ytterligare visa obilligheten af den

föreslagna förändringen vill jag anföra ett exempel. Vi tänka oss två personer vid 65 års ålder — den ålder, då en tjänsteman vanligen afträder från sitt embete och kommer i åtnjutande af pension. Den ene af dem är i besittning af en liten förmögenhet, af hvars afkomst han skall ha sitt uppehälle, och den andre har en större eller mindre pension att lefva af; båda äro i det hänseendet lika att de ej kunna förtjena något. Skulle nu den förre kunna fräntagas sin förmögenhet på en hundra kronor när, men den andre icke kunna beröfvas sin pension, så frågas om detta är med billighet och rättvisa öfverensstämmande, om detta är likhet. Jag för min del tror det icke. Mig synes det, som borde man kunna gå den medelväg, som ligger uti den förste talarens förslag och som äfven blifvit anvisad af assessoren Ohrbom i hans reservation emot nya lagberedningens betänkande i frågan. Visserligen kan mot detta förslag göras den grundade anmärkning, att det icke kan vara lämpligt att åt den ene tjänstemannen uppdraga att bedöma, huru mycket den andre bör afstå af sin lön åt sina fordringsegare. Jag tror dock att, om Andra Kammaren antager detta förslag och uttalar sig i en sådan rigtning, att det icke bör blifva omöjligt för Utskottet att framlägga ett antagligare förslag, uti hvilket till exempel kunde bestämmas en viss skala, enligt hvilken införsel uti lönen blefve tillåten allt efter densammes storlek. Antoge man åter Utskottets förslag, tror jag, att man skulle uttala den satsen, att en tjänsteman icke såsom andra vore skyldig att betala sina skulder. Hans Excellens Statsministern nämnde att vissa löner äro så stora, att, sedan hälften af dem blifvit tagna i mät, den återstående hälften vore mera än tillräcklig för tjänstemannens underhåll. Detta kan jag nog tro vara förhållandet, men jag kan dock icke finna det utgöra något skäl för att en tjänstemans hela lön bör blifva oåtkomlig för utmätning. På grund af hvad jag nu anfört skall jag be att få instämma med Herr Lasse Jönsson.

Ang. förslag till utskökningslag.
(Forts.)

Herr Danielsson: Jag har icke tillföre yttrat mig i denna fråga och hade icke heller ämnat nu begära ordet, emedan jag anser hela detta lagförslag vara ett tydligt bevis på att man i våra dagar icke är vuxen att skriva några nya lagar. Ty att en lag, som afser att reglera vårt lagsökningsväsende, skall behöfva innefatta icke mindre än öfver tvåhundra paragrafer, då öfvergångsstadgande inberäknas, det är något, som för mig är obegripligt. Jag anser också detta förslag vara rent utaf misslyckadt. Men då vi antagligen icke kunna värja oss mot detsamma, få vi väl drågas med hvad det erbjuder oss. Då emellertid diskussion uppstått om denna paragraf, så kan jag icke tåga längre.

Jag tror, i likhet med en föregående talare, att man med godt skäl kan hysa betänkligheter mot denna §. Jag vill till de skäl som redan blifvit emot §:en anförda, endast tillägga: Om af två ynglingar, som gemensamt studerat, den ene blifver tjänsteman och den andre jordbrukare, så kommer den förre att blifva, i hän-

Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Forts.)

delse denna § antages, på visst sätt helt och hållet fri från att betala sina skulder, under det att den sistnämnde måste ända till sista öret betala hvad han är skyldig. Kan ett sådant stadgande anses innebära någon rimlighet? Då nu tjänstemännen i vanliga fall icke ega andra tillgångar än sin lön och vi veta att de likasom andra människor äro benägna för att göra skulder och lefva så godt ske kan, synes man genom ett sådant stadgande lätt kunna framkalla onödiga skuldsättningar, hvarigenom en skugga skulle kunna komma att kastas på våra tjänstemän. Ty det kan ganska lätt inträffa, att en del af dessa tjänstemän just på grund af detta stadgande komma att ställa till hvarjehanda vinglerier och undandraga sig att villigt betala hvad de äro skyldige, hvaraf hela vår tjänstemannacorps utan tvifvel skulle lida.

Likhet inför lagen är ett mål, till hvilket vi, hvar i sin mån, böra sträfva, och då jag anser detta mål bäst vinnas genom det af Herr Lasse Jönsson föreslagna stadgandet, yrkar jag bifall till detsamma.

Herr Berg: Om förhållandet verkligen vore sådant, som ett par föregående talare antydt, eller att statens tjänstemän skulle, om det föreliggande förslaget blefve lag, komma i den ställning, att de i olikhet mot samhällets öfrige medlemmar vore befriade från skyldigheten att betala sina skulder, så skulle jag vara den förste att instämma i det yrkande, som af samme talare blifvit framställt. Jag kan dock icke för min del finna, att förslaget innehåller något stadgande i sådant syfte. Denna de båda föregående talarnes missuppfattning angående den föredragna paragrafens innehåll synes emellertid icke gifva stöd för påståendet att den ifrågavarande lagen är för vidlyftig, utan snarare antyda att den är för kort och att den fråga, som föreligger, måhända kunde hafva behöft en närmare utveckling.

Enligt denna paragraf skall tjänstemannens lön betraktas lika som hvarje annan inkomst. Sedan den influtit, är den, lika litet som hvarje annan tillgång, fredad från utmätning, men innan den influtit och blifvit en tjänstemannens tillgång, får den icke af en borgenär till mehn för de öfrige på förhand utmätas. Här har anförts ett exempel om två ynglingar, som till en början lefde tillsammans men sedermera kommo in på skilda lefnadsbanor, i det den ene blef tjänsteman och den andre valde ett annat yrke. Dessa ynglingar, sade man vidare, skulle genom deras olika val af lefnadsyrken komma i den olika ställning, att den ene, eller tjänstemannen, blefve befriad från skyldigheten att betala sina skulder, men den andre icke. Och man slutade med att säga att häri låge en uppenbar orättvisa, hvilken skulle framkallas just genom ett bifall till denna paragraf. Jag kan icke förstå detta. Enligt nu gällande lag råder väl den olikhet mellan en tjänsteman och hvarje annan samhällsmedlem, att den föres lön kan, innan den utfaller, genom införsel tagas förskottsvis i beslag, hvilket deremot icke är förhållandet med någon annan inkomst. Om deremot den föredragna paragrafen blifver lag, så bortfaller rättighe-

ten att vinna införsel tjenstemans lön, men icke kommer tjenstemannen derigenom i den ställning, att han icke behöfver betala sina skulder. Tvärtom finnes det ju ingenting som hindrar att i samma stund, som tjenstemannen uppbär sin lön, låta till sista öret utmäta denna lika så väl som hvarje annan tillgång. Syftmålet med paragrafen är följaktligen ingalunda att gifva tjenstemannen någon förmån, utan endast att bereda hans borgenärer lika rätt genom att ur lagstiftningen borttaga stadgandet om införsel, hvarigenom stundom en borgenär kan förskaffa sig en fördel på andras bekostnad. Det sadas äfven att om paragrafen gillades, så skulle tjenstemannen få lefva i godan ro, gifva sina barn en dyrbar uppfostran och icke behöfva göra någon uppoffring för att betala sina skulder. Men jag upprepar än en gång att tjenstemannen fortfarande blifver skyldig att låta allt hvad han har. penningar, möblemang, bibliotek, med ett ord allt, som icke enligt 65 § i denna lag är för honom likasom för alla andra från utmätning fredadt, gå i mät och att han omöjligen kan derifrån skydda sin lön i den mån densamma inflyter. Skilnaden emellan den hittills gällande och den nu föreslagna lagstiftningen består deri, att borgenären hädanefter icke, såsom hittills skett, får taga tjenstemannens lön i mät tiotals år innan den ännu är förtjent och således innan man ännu vet om tjenstemannen ens någonsin kommer i åtnjutande af den utmäta lönen. Genom detta nya stadgande har man sålunda i stället för olikhet infört likhet uti ifrågavarande hänseende emellan tjenstemän och öfrige samhällsmedlemmar. Om en person uti kontrakt åtager sig utförande af ett arbete emot viss ersättning, som skall till honom utbetalas, när arbetet är fullbordadt, så får ju icke hans fordringsegare komma och taga denna ersättning i mät, innan den ännu blifvit af honom intjenad. Tjenstemannens lön är likaledes ersättning för arbete, hvilken ersättning utfaller i den mån arbetet fullgöres. Hvarföre skulle då lagen beträffande tjenstemannens lön innehålla ett annat stadgande än i fråga om hvarje annan arbetslön?

Man har talat om att bestämma en skala, efter hvilken kunde beräknas, huru stor del af tjenstemannens lön skulle vara skyddad från utmätning. Ett stadgande härom synes mig långt ifrån egnadt att göra tjenstemän likställda med andra samhällsmedlemmar. Tvärtom förefaller det mig som skulle de just derigenom vinna en företrädesrätt, för såvidt nemligen genom samma stadgande någon del af deras löner blefve absolut fredad från utmätning. Riktigare synes det mig då vara att uppfatta tjenstemannens ställning sålunda, att han skall betala sina skulder med befintliga tillgångar, så långt dessa förslå, men deremot icke behöfva underkasta sig att man på förhand lägger beslag på hvad han i en framtid kan komma att förtjena. Och det är dertföre som Utskottet föreslagit upphäfvandet af det hittills gällande stadgandet om införsel, en åtgärd, hvarigenom man hittills kunnat sätta tjenstemän, så att säga, "på half sold", men som mycket lätt kunnat omintetgöras, antingen genom tjenstemannens försät-

*Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Forts.)*

Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Forts.)

tande i konkurs eller genom hans befordran till annan tjenst. Det synes mig ock vara i hög grad oegentligt att staten skall föra bok med en gäldbunden tjensteman och hans borgenärer, så att staten får tillse i hvad mån den utfallande lönen bör tilldelas antingen den ene eller andre borgenären eller ock till någon del öfverlemnas till tjenstemannen sjelf.

Som sagdt — genom ett bifall till detta förslag bereder man ingalunda tjenstemännen någon fördel, utan man försätter dem endast i samma ställning som hvarje annan arbetare, så att hädanefter deras löner endast i den mån de hafva blifvit intjenade kunna blifva föremål för utmätning. Jag yrkar bifall till Utskotets förslag.

Herr Carl Anders Larsson: Det af Herr Lasse Jönsson framställda förslaget syntes mig vara rätt krångligt; jag tror för min del icke att det kan vara fördelaktigt att stifta en sådan lag. Hvad min vän Danielsson beträffar, så må han besinna, att i denna § äfven talas om enskilda tjenare. Om han nu den 1 November får en dräng, som derförinnan har skuld, samt länsmannen kommer och lägger beslag på hela eller halfva lönen och drängen icke eger så mycket att han därför kan köpa sig ett par stöflor samt Herr Danielsson icke heller kan försträcka honom penningar dertill — huru är då Herr Danielsson betjent med en sådan dräng?

Får drängen icke så mycket att han kan vara skyddad mot kölden, gör han hvad som nu för tiden är så vanligt, nemligen strike. Hvad tjenstemännen angår, kunna de genom denna lag få lära sig vara lika hushållsaktige som andra menniskor; ty många tjenstemän förstöra just under det de hafva små inkomster, till följd af det utsträckt kreditväsendet, af obetänksamhet hela sin framtid. Hvad Herr Danielsson vidare nämnde om denna lags vidlyftighet, kan åtminstone icke på denna § ega tillämplighet; ty den är den kortaste i hela lagen och således skrifven i ordentlig lagstil.

För min del hemställer jag, att Kammaren ville låta det af Assessoren Öhrbom framställda förslaget falla och godkänna denna §, som efter mitt förmenande verkligen skall lända till gagn för både tjenstemännen och deras borgenärer.

Herr Aug. Pettersson instämde i Herr Carl Anders Larssons yttrande.

Herr Stråle: Efter de två sista talarnes yttranden skulle jag kunna afstå från ordet, men jag kan icke underlåta att fästa talarens på skånebanken uppmärksamhet derpå, att afsigten med detta stadgande ingalunda är den att tjenstemännen skola undgå skyldigheten att betala sina skulder, men väl att de skola undgå att öfver höfvan sätta sig i skuld. För min del finner jag det föreslagna stadgandet vara en af de väsentligaste förbättringarne i hela den nya utsökningslagen; den innehåller en genomgående tendens att minska utborgningsystemet och det öfver höfvan ut-

sträckta kreditväsendet, då jag efter nu gällande föreskrifter i detta hänseende kan skuldsätta mig icke allenast med hvad jag eger, utan äfven med den lön eller pension, jag kommer att uppbära. Att på detta sätt utsträcka krediten kan icke vara enligt med det allmännas eller tjenstemannens och än mindre med borgensärens fördel. Se vi tillbaka endast 20 år i tiden, måste vi medgifva, att borgenssystemet på senare tiden undergått en väsentlig förändring; äfven utborgningssystemet, som i sjelfva verket hvilar på samma grund, undergår för närvarande en förändring till ett bättre.

Ang. förslag till utsökningslag. (Forts.)

Jag vill bifalla denna § just ur den synpunkten, att den utgör ett af de många stegen att inskränka utborgningen; och jag delar helt och hållet en annan talares på stockholmsbanken yttrande derom, att denna § tillkommit ingalunda för att skydda tjenstemannen, utan tvärtom fordringsegaren.

Jag vill så mycket mindre med talaren från Öland tvista om huruvida vi i vår tid äro vuxna att skrifva lagar, eller huruvida denna lag är totalt misslyckad, som jag redan under en föregående dags diskussion om frågan tog mig friheten yttra, att jag endast såsom nämndeman suttit i detta Utskott. Hvad beträffar samme talares yttrande om att lagen innehåller för många paragrafer, är det kanske möjligt, att han skulle önska återgå till näfrätten — den kortaste lag jag känner; och med fästadt afseende på hvad Herr Danielsson skulle kunna prestera i den vägen, undrar jag icke på, om han skulle luta åt detta håll. För min del vill jag dock helst stå under lagens skydd i såväl det ena som det andra afseendet; och icke må Herr Danielsson förundra sig öfver, att med den stigande utvecklingen af våra affärsförhållanden en sådan lag som den ifrågavarande behöfver innehålla flere paragrafer, än hvad förhållandet var då 1734 års lag stiftades. Jag vet icke huruvida denne talare i likhet med Lag-Utskottets ordförande vill påstå, att äfven han under 150 år lefvat i fröjd under 1734 års lag, men jag kan icke föreställa mig något sådant.

Jag hemställer om bifall till §:n.

Herr Peter Olsson: Jag vill blott yttra några ord, enär jag är i denna fråga hufvudsakligen förekommen af Herrar Berg och Carl Anders Larsson. Man tyckes här hysa fruktan för att paragrafens antagande skulle föranleda till intrång i borgensärens rätt; men så vidt jag har någon insigt om kreditförhållanden, så bruka dessa ställa sig efter den säkerhet, låntagaren har att erbjuda. Om långgifvaren icke antager den säkerhet, som låntagaren presterar, så läser väl icke någon utlåning komma i fråga. Man kan således här icke gå ut från den förutsättningen, att hvilken låntagare som helst kan få kredit. Om detta är riktigt, så tror jag följderna deraf skall blifva den, att, om man har sig bekant att den tjensteman, som söker lån, icke har andra tillgångar, än den lön, han för sitt nödvändiga uppehälle behöfver, man tänker sig för, innan man beviljar honom lån.

Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Forts.)

Just från denna synpunkt kommer paragrafen i fråga att medföra en fördel för långifvaren; och jag tror att, i fall densamma antages, detta skall hafva till påföljd en mera klok hushållning särskildt från tjänstemannens sida. Ty det kan icke bestridas, att det någon gång inträffar att en tjänsteman, som har högre inkomster att förvänta, tillåter sig utgifter, som han i framtiden möjligen får svårt att betala. Den utgår för öfrigt från den synpunkten, att när staten skall aflöna tjänstemän så bör detta ske så att lönen blir tillräcklig — hvilket är ett oeftergiftigt vilkor för att tjänstemannen skall kunna fullgöra sina tjänsteåligganden. Af dessa tvenne skäl tror jag att paragrafen mycket väl kan antagas, och jag skulle verkligen beklaga om, genom förkastande af en så nyttig paragraf, som denna är, svårigheter skulle uppstå för hela lagens antagande. Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Med Herr Peter Olsson förenade sig Herrar *Engman* och *Dofsen*.

Herr Danielsson: Naturligtvis lönar det icke mödan att vidare yttra något i denna sak, då det vill synas, som om paragrafen skall komma att bifallas. Möjligen förefinnes mesta fog därför i den omständigheten att paragrafen är så kort. Derom vill jag dock ej mycket tvista. Beträffande den invändningen att man nu skulle kunna utmäta hela lönen, i stället för att man förut kunde åtkomma endast hälften af den samma, så vill jag påpeka svårigheten för länsman eller kronofogde att stå till hands, när lönen utbekommes. Jag föreställer mig nemligen att tjänstemännens på landet löner dem tillskickas med posten, och då torde det icke vara så lätt för vederbörande exekutorer att passa på när detta sker; således innefattar paragrafen bestämmelser, som underlätta en galdenärs afsigter, om sådana förefinnes, att undandraga sig betalning.

Vidkommande derefter det, som Herr Carl Anders Larsson nämnde angående förhållandet med enskildes tjänare så är detta något helt annat, ty i 65 § förekomma bestämmelser om rätt att från utmätning göra vissa undantag för galdenärens underhåll, äfvensom nödiga arbetsredskap och husgeråd, dock ej öfver ett värde af 100 kronor.

Det var rätt ledsamt att en ledamot af Utskottet, hvilken nyss hade ordet, skulle upptaga mitt yttrande så illa; men hvad hans yttrande angående återinförande af näfrätten beträffar, så må detta stå kvar för hans räkning, och finner han nöje uti att begagna sig af den rätten, så gerna för mig. För min del hade jag icke tänkt på att införa en sådan rätt, och ännu mindre vill jag se den tillämpad.

Herr Wieselgren: Det yttrades nyss af talaren på ölandsbänken, att man nu för tiden "icke kan skrifva lag". Man skulle således, efter hans mening, icke nu mera förstå hvad som *är rätt*,

ty endast derpå skulle väl den påstådda oförmågan kunna bero. Jag medger, att, med hänsyn till några talares yttranden rörande nu förevarande paragraf, något tvifvel om åtminstone deras förmåga att inse, hvad som i denna fråga är det rätta, med skäl kan göra sig gällande; men jag bestrider, att man på lagförslaget i fråga varande stadgande eger rätt att grunda tvifvelsmål af den art, som nämnts. Vid den tid, då rätten att meddela införsel i tjänstemannalöner genom lag bestämdes, kunde detta utan att bryta mot god ordning ske därför, att tjänsten då ansågs såsom innehafvarens egendom, af hvilken lönen utgjorde räntan; och något hinder mötte naturligtvis icke för att i en viss räntefkastning meddela införsel. Nu har emellertid en helt annan uppfattning i fråga om tjänstemannens förhållande till tjänstebefattningen blifvit rådande; den senare anses icke längre såsom den förres egendom, lönen kan därför icke heller nu mera anses eller behandlas såsom en ränta, den är helt enkelt betalning för och i mån af verkställt arbete; och då rättigheten af denna uppfattning väl minst bör kunna bestridas af de ärade talare, som påyrkat löneinförselrättens bibehållande, torde deras ställning i frågan vara, minst sagdt, besynnerlig.

Jag, för min del, ber att få instämma med dem, som yrkat bifall till paragrafen.

Herr Löwenhielm: Till bevis derom, att i fråga varande paragraf icke afser att bereda tjänstemännen fördelar framför öfrige gäldenärer tillåter jag mig fästa uppmärksamheten derå att paragrafen i fråga, sådan den nu lyder, innehåller i det allra närmaste samma stadgande, som om den hade följande lydelse: i afseende å utmätning hos tjänstemän gälla samma stadganden, som om utmätning hos andra gäldenärer. Jag förenar mig således med dem, som yrkat bifall till den nu föredragna paragrafen.

Herr Ola Andersson: Med anledning af Herr Wieselgrens yttrande, att förr i världen betraktade man tjänsten såsom tjänstemannens egendom, ber jag få erinra att det icke är länge sedan jag hörde denna åsigt uttalas här i Kammaren. Det var nemligen vid behandlingen af nionde hufvudtiteln, der det var fråga om en person, som till följd af sinnessvaghet icke kunde sköta sin tjänst. Grefve Björnstjerna yttrade då, liksom förut i dylika frågor, att, äfven om tjänstemannen icke alls kan sköta sin tjänst, så är han i alla fall berättigad att behålla både den och hela lönen. Och under sådana förhållanden har man begärt att en sådan skulle komma i åtnjutande af större pension än han skulle erhålla om han tjänstgjort till dess han blifvit pensionsmessig. Detta åskådningssätt är således ännu icke alldeles öfvergifvet.

Ännu har jag icke hört någon kunna vederlägga den jmförelse jag tillät mig att uppställa emellan tjänstemän, tillhörande pensionsstaten, och andra människor. Jag tror icke heller att genom den af Herr Löwenhielm föreslagna redaktionsförändringen tjänstemannen kommer i samma förhållande som andra gälde-

Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Forts.)

Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Forts.)

närer. Och i detta afseende vill jag blott erinra derom att undantagsförmåner kunna blifva föremål för utmätning.

Således om man antager detta förslag, blir tjänstemannen icke i alla afseenden likställd med andra gäldenärer.

Herr Lasse Jönsson: Man har emot mitt förslag invändt, att det vore att lägga för stort värde i exekutors hand, om han finge bestämma huru fördelningen skulle verkställas. Jag ber dock att få erinra, att förhållandet är alldeles detsamma, om en tjänsteman blir satt i konkurs, ty då har en person samma värde, nemligen sysslomannen, som skall bestämma huru mycket tjänstemannen får undantaga.

Det är alldeles klart, att om införselrätten borttages, så skall detta föranleda stort afbräck i enskilda personers rättigheter. Jag upplyste t. ex. förra året, att i ett enda embetsverk funnes 32 tjänstemän, som hade införsel i sina respektive löner, och i en af dessa löner var införsel beviljad till det betydliga beloppet af 17,000 kronor. Skulle nu införselrätten borttagas, så skulle utan tvifvel borgenärerna lida derpå, ty genom införseln har borgenären, äfven om han för det närvarande ej skulle få någon godtgörelse, bevarat sin rätt till framtida kraf. Men denna krafrätt skulle vi stryka bort, om vi antog hvad Utskottet i denna paragraf föreslagit; och detta skulle vara ett stort ingrepp i den enskildes rätt.

Jag vidhåller mitt yrkande.

Herr Wieselgren: Den ärade talaren på skånebanken har med åberopande af våra pensionsförhållanden velat bevisa, att man ännu alltjemt anser tjänst vara innehafvares egendom. Jag tror likväl, att denna hans bevisföring hvilat på en missuppfattning af pensionsväsendets verkliga grund. Denna är nemligen ingen annan än den, som i 37 § af Kongl. Legostadgan den 23 November 1833, blifvit för der i fråga varande förhållanden angifven och fastställd; "husbonde", heter det, "må ej förskjuta det tjänstehjon, som oafbrutet hos honom troget och väl tjent ifrån sitt trettonde år och till dess det för ålderdom kommit i den belägenhet, att ingen med dess tjänst kan vara belåten, utan drage husbonde försorg att sådant berömvärdt tjänstehjon till sin död har skäligen utkomst och skötsel, mot den betjening, det kan uträtta" etc. Om ock i yttre afseende mycket skiljer mellan statens och den enskilde husbondens förhållande till sina tjenare, äro båda dock lika förbundne att låta sig vårda om desse senare — men detta på grund af den vanligaste känsla af mensklighet, och alldeles icke därför, att tjenaren skulle *ega* den befattning, han innehåft.

Jag vidhåller mitt förut gjorda yrkande.

Sedan öfverläggningen förklarats slutad, framstälde Herr Talmannen propositioner såväl på bifall till Utskottets förslag som jemväl på yrkandet att, med afslag å nämnda förslag, den lydelse för i fråga varande paragraf, som föreslagits af Herr Lasse Jöns-

son, måtte varda godkänd. Den förra af dessa propositioner fann Herr Talmannen vara med öfvervägande ja besvarad; men som votering begärdes, blef en så lydande omröstningsproposition uppsatt, justerad och anslagen:

*Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Förts.)*

“Den, som godkänner § 66 i det förslag till utsökningslag, som Särskilda Utskottet framställt i utlåtandet N:o 1, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammaren godkänt det förslag till lydelse af ifrågavarande paragraf, som Herr Lasse Jönsson framställt.

Voteringen, i vanlig ordning företagen, visade 110 ja mot 27 nej; i följd hvaraf Kammaren beslutit i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

§§ 67—70.

Godkändes.

För § 71 hade Utskottet föreslagit denna lydelse:

“Har någon panträtt i gäldenärs lösa gods eller rätt att sådant gods till säkerhet för sin fordran qvarhålla, må hinder deraf ej möta för godsets utmätande och försäljande för annan gäldenärens skuld; och njute sådan borgenär rätt till betalning ur köpeskillingen, såsom i 6 kapitlet sägs. Den, som har lös egendom såsom pant eller eljest under panträtt i handom, vare dock ej pliktig att lemna panten från sig, med mindre full lösen därför gifves, eller panthafvaren nöjes med att för sin betalning hålla sig till köpeskillingen; ej ege panthafvaren vägra att taga lösen, då den, i fall som nu är sagdt, honom bjudes, ändå att hans fordran ej är till betalning förfallen.“

Rörande detta förslag anförde

Herr Lundberg: Då i denna paragraf stadgas, att “den, som har lösegendom såsom pant eller eljest under panträtt i handom, vare ej pliktig att lemna panten från sig, med mindre full lösen därför gifves“, anser jag paragrafen härutinnan icke ega den tydlighet, som varit önskelig, enär med uttrycket “full lösen“ icke lärer åsyftas annat än full betalning eller att pantinnehafvaren skall vara berättigad att erhålla hvarken mer eller mindre än full betalning, och endast under förutsättning, att paragrafen kommer att så tolkas, anser jag Kammaren kunna till förslaget lemna bifall samt anser mig icke böra framställa något annat yrkande.

Ang. förslag
till utsök-
ningsslag.
(Forts.)

Vidare yttrades ej. Kammaren godkände paragrafen.

§§ 72—78.

Blefvo äfvenledes godkända.

§ 79.

Denna paragraf var så lydande:

“Utmätas fast egendom, skall utmätningsmannen upprätta beskrifning deröfver, och gälle om egendomens värdering hvad förut om värdering af lös egendom är sagdt. Utmätningsmannen afordre ock gäldenären de handlingar, som visa hans eganderätt eller tjena till upplysning om servitut, nyttjanderätt eller rätt till afkomst eller annan förmån, som skall af egendomen utgå. Utmätas flera egendomar på en gång; varde de hvar för sig beskrifna och värderade.

Har öfverexekutor enligt 28 § förordnat om försäljning af fast egendom, låte han den af utmätningsmannen beskrifvas och värderas“.

Efter det paragrafen blifvit uppläst, yttrade:

Herr Lundberg: I sista momentet af denna paragraf stadgas: “Har öfverexekutor enligt 28 § förordnat om försäljning af fast egendom, låte han den af utmätningsmannen beskrifvas och värderas“. Men då 39 § bestämmer “att ej må utmätning å under-rätts dom ske förr än den vunnit laga kraft, der den, som tappat, ställer pant eller borgen för hvad honom ålagdt är så ock för skada som genom uppehållet vållas kan“; och värdering icke kan försiggå förr än utmätning egt eller eger rum, lærer väl, när det af öfverexekutor, rörande försäljning af in-tecknad fast egendom, enligt 28 § meddelade utslag, i sammanhang hvarmed förordnats om fastighetens beskrifning och värdering, icke vunnit laga kraft, någon verkställighetsåtgärd på grund af samma utslag icke böra företagas, om gäldenären ställer den i 39 § omförmälda säkerhet, liksom jag tror att i så fall ej heller stadgandena i §§ 80 och 81 skola komma att tillämpas, fastän förklarande härutinnan i lagen saknas.

Herr Berg: Det stadgande, som innehålles i den föredragna paragrafens sista moment, afser icke de fall, då utmätning bör ske, utan då öfverexekutor har förordnat om försäljning af fast egendom. I § 28, 2 mom. stadgas: “Varder fordran, som enligt 13 § utsökes, faststald till betalning ur den in-tecknade egendomen förordne öfverexekutor tillika, att egendomen må, utan föregången utmätning, säljas i den ordning, som om utmätt fast egendom stadgas; och vare det så ansedt, som hade egendomen blifvit ut-

mätt", hvaraf följer, att de åtgärder som föränledas af utmätning, äfven skola i detta fall vidtagas.

Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

*Ang. förslag
till utskök-
ningslag.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, godkändes den förevarande paragrafen.

§§ 80 och 81.

Blefvo jemväl godkända.

§ 82, som dernäst föredrogs, innehöll följande stadganden:

“Öfverlåter någon sin fasta egendom till annan, må, innan nye egaren sökt lagfart, öfverlåtelsen ej utgöra hinder för egendomens utmätande för förre egarens gäld.

Sökes lagfart å öfverlåtelsen samma dag, då utmätningen verkställes, eller varder å öfverlåtelse, som skett före den dag, då utmätningen eger rum, lagfart sökt å den rättgångsdag för lagfartsärenden, som infaller näst efter öfverlåtelsen; då vare ej utmätningen gällande emot nye egaren, med mindre att fordran, som utsökes, är i egendomen in-tecknad eller eljest sådan att, efter ty i lag i öfrigt stadgas, egendomen därför häftar, ändå att den kommit ur gäldenärens hand.

Är öfverlåtelsens verkan mot utmätningen beroende derpå att lagfart kommer att sökas å tid, som ofvan är sagd, skall med försäljningen anstå till dess sig visat, om lagfarten sökes“.

I fråga om denna paragraf yttrade

Herr Berg: Efter hvad som blifvit upplyst har denna paragraf af Första Kammaren återremitterats. Jag har ännu icke inhemtat kännedom om de invändningar som der blifvit framställda och hvilka föränledt återremissen, men anhåller dock, att på det Utskottet må blifva satt i tillfälle att taga dessa invändningar under öfvervägande, äfven denna Kammare måtte återremittera paragrafen.

Vidare anfördes icke. I enlighet med Herr Bergs yrkande, beslöt Kammaren återförvisa paragrafen till Utskottet.

§§ 83 och 84.

Godkändes.

Sedan Kammaren beslutit att med pröfningen af § 85 skulle anstå till dess beslut blifvit fattadt rörande § 94, skedde derefter föredragning af

§ 86, för hvilken Utskottet föreslagit följande lydelse:

Ang. förslag till utsökningsslag.
(Forts.)

“Finnes vid utmätning gäldenär sakna full tillgång till gäldande af skuld, hvarför utmätning blifvit sökt, eller finnes uppgifven tillgång tvistig, eller kan den för annan orsak ej strax till betalning i laga ordning användas; då vare, der borgenär det äskar, gäldenären pligtig att inom tid, som af öfverexekutor bestämmes, hos öfverexekutor eller domstol med ed styrka, att han ej eger annan tillgång, än den som uppgifven är.

Har gäldenär gått ed, som nu är sagdt, vare han ej pligtig att för samma fordran ånyo sådan ed gå, med mindre borgenär visar skälig anledning, att gäldenären undandöljer tillgång, som honom derefter tillfallit och till gälds betalning gå bör“.

Beträffande detta förslag, mot hvilket Herr Wallenberg inom Utskottet afgifvit en reservation, hvori Herrar Svensén, Jöns Pehrsson och H. Stråle instämt, anförde:

Herr Stråle: Lika med en utskottsledamot från Första och några andra sådana från denna Kammare, har jag för min del icke funnit mig fullt belåten med denna paragrafs stadgande derom, att gäldenär skall, så snart borgenären det äskar, vara pligtig att med ed styrka att han ej eger annan tillgång, än den han uppgifvit, äfvensom att en gäldenär, som redan med ed styrkt sig ej ega annan tillgång, än den som uppgifven är, sedermera skall kunna tvingas att ånyo sådan ed gå, derest borgenär tror sig hafva anledning misstänka, att gäldenären undandöljer tillgång som honom derefter tillfallit och till gälds betalning gå bör. Det må vara att lagförslaget bibehållit stadgandet om värjemålsed; men jag tror att man icke bör missbruka detta slag af edgång ända derhän att man skall kunna tvinga en person att med ed bekräfta något i egen sak.

Man har som skäl för bifall till denna paragraf anført, att derest denna föreskrift om edgång ej medgifves, gäldenären skulle nödgas göra konkurs. Det må vara att edgång är bibehållen i konkurslagen; men då jag anser detta vara origtigt, kan jag naturligtvis icke vilja vara med om att här ytterligare införa ett stadgande om edgång. Jag vill icke påyrka antagandet af det förslag till redaktionsförändring som af en utskottsledamot i en afgifven reservation blifvit framställt; men då Första Kammaren redan återremitterat paragrafen, anhåller jag att äfven Andra Kammaren ville häruti instämma, i det syfte att Utskottet måtte efterse, huruvida icke någon billig modifikation i detta förslag skulle kunna åstadkommas.

Jag tillåter mig alltså anhålla om återremiss af denna §.

Herr Jöns Pehrsson: I likhet med den förste talaren har jag icke kunnat biträda det förslag som Utskottet här framställt derom, att det skulle bero på borgenären att när som helst vid bristande betalning fordra att gäldenären skall med ed styrka, att han ej eger annan tillgång än den som uppgifven är. Herr Wallenberg har vid denna paragraf afgifvit en reservation, som

måhända vore värd att beaktas, derest icke, såsom bekant, Första Kammaren redan återremitterat paragrafen i ändamål att få en lämpligare redaktion af densamma. Vid sådant förhållande torde äfven denna Kammare icke hafva annat att göra än följa Första Kammarens exempel,

Jag yrkar således återremiss.

Herr Dofsén: Jag är förekommen af de föregående talarne och yrkar, i likhet med dem, återremiss, på det Utskottet måtte komma i tillfälle att tillse, huruvida icke föreskriften om den här föreskrifna eden kunde borttagas. Jag tror icke någon fara kan uppstå, om denna ed tages bort, och att det kan anses vara tillräckligt, om gäldenär ålägges afgifva ett skriftligt bevis derom, att han ej eger annan tillgång än den uppgifna.

Jag förenar mig således med dem, som yrkat paragrafens återförvisande till Utskottet.

Herr Bergius: För min del kan jag icke finna, att detta stadgande är så olämpligt, som föregående talare ansett det vara.

Då rättighet för borgenär att erhålla bysättning å en gäldenär ur lagförslaget uteslutits, har det väl varit nödvändigt att i stället införa ett annat tvångsmedel mot undandöljande af egendom vid utmätning, och i sådant afseende har nu föreslagits edgång. Denna edgång är emellertid icke ny, ty enligt Kongl. förordningen den 1 Maj 1868 måste en gäldenär, om han vill undvika att bysättas, aflägga enahanda ed, som här föreslagits. Nu skulle deremot underlåtenhet att aflägga eden medföra skyldighet för gäldenär att afträda sin egendom till konkurs. Vill man åter borttaga edgången, måste i dess ställe stadgas ett annat tvångsmedel, och i det fallet lærer man väl icke kunna stadga någonting annat, än att bristande tillgång vid utmätning skall utgöra en ovilkorlig anledning till konkurs. Men det torde icke vara lämpligt, att den, som vid utmätning saknar tillgång, skall afträda sina tillgångar till konkurs, och i allt fall är konkurs ett svårare tvångsmedel, emedan under denna gäldenären måste edfästa rättigheten af den öfver hans bo upprättade förteckningen. Att återigen stadgandet skulle få den lydelse, Herr Wallenberg föreslagit, eller att det skulle ankomma på vederbörande öfverexekutor att bestämma, huruvida eden skulle afläggas eller icke, anser jag icke vara lämpligt. Pröfningen af denna fråga skulle naturligtvis icke blifva godtycklig utan beroende på förekommande omständigheter och skäl, på den bevisning som kunde åstadkommas. En sådan bevisning blefve dock i de flesta fall svår att åstadkomma; och för öfrigt skulle eden, i sådant fall, komma att förlora sin karakter, den komme att blifva en värjemålsed, som skulle afläggas på grund af förebringad bevisning, då den, enligt föreliggande förslag skulle vara endast en i lag stadgad fattigdomsed. Efter mitt förmenande är dock denna ed, sådan den nu blifvit föreslagen, att föredraga framför den ed, som skulle afläggas på grund af förekommande omständigheter och skäl.

Emellertid vill jag icke, då meningarne allmänt tyckas vara

Ang. förslag till utskökningslag. (Forts.)

Ang. förslag till utsökningsslag.
(Forts.)

för en återremiss, motsätta mig ett sådant beslut. Jag har endast velat här uttala den åsigten, jag i frågan hyser.

Herr Philipsson: På samma gång jag förenar mig med de föregående talare, som yrkat paragrafens återförvisande till Utskottet, får jag tillkännagifva, att jag gör det icke i syfte att få det föreslagna stadgandet upphäfdt eller i väsentlig mån förändradt, utan fasthellre för att erhålla detsamma på något sätt förtydligadt.

Jag kan icke neka till, att jag, då jag först genomläste lagförslaget, fick den föreställningen, att genom ett så beskaffadt stadgande, som det här föreslagna, en borgenär skulle kunna i hög grad trakassera en gäldenär. Jag fattade nemligen saken så, att om en gäldenär blifvit af öfverexekutor ålagd att inom viss tid inställa sig antingen hos öfverexekutor eller domstolen för att gå den föreskrifna eden, men uteblifvit, han skulle kunna af öfverexekutor tillhållas att fullgöra åläggandet på det sätt, som omnämnes i 161 § 2:dra momentet af utsökningsslagen, eller genom föreläggande af vite. Ty detta stadgande i 2:dra momentet af 161 § är enligt min tanke temligen omfattande. Sedan i paragrafens 1:sta moment talats om öfverexekutor och några af hans åligganden, heter det i 2:dra momentet: "Hvad här är stadgadt vare ock gällande i andra hos öfverexekutor förekommande utsökningsslag, för hvilka annan ordning ej finnes i denna lag föreskrifven." Men efter att hafva genomläst lagen finner man icke något särskildt stadgande för nu föreliggande fall. I promulgationsförordningen åter har, med afseende på den ändrade lydelse, som 2 § 3. i konkurslagen borde erhålla, i följd af bysättningstvångets borttagande, föreslagits, att, såsom anledning för borgenär att söka, det gäldenärs egendom afträdas må, det fall borde upptagas, "då gäldenär, hvilken det varit förelagdt gå sådan ed, som i 86 § utsökningsslagen sägs, underlåtit att inom föreskrifven tid edgången fullgöra".

Häraf framgår, att meningen är den, att för underlåtenhet att fullgöra eden icke annan påföljd eger rum, än att fordringsägaren kan begära konkurs å gäldenären. Vid sådant förhållande förekommer det, som vore i fråga varande stadgande icke så farligt. Att såsom omedelbar påföljd för *det* fall, att gäldenär vid utmätning saknar tillgång till skuldens betalning, föreskrifva, det han skall vara skyldig att afträda *sin egendom* är mindre lämpligt, hvaremot påföljdens inträdande för en tredskande gäldenär har mera skäl för sig.

Skall den 86 § återmitteras, så önskar jag derföre, att det måtte ske i det syfte, att i paragrafen bestämdt och tydligt uttalas hvilken påföljden är af underlåtenhet att fullgöra ed, för hvilket ändamål jag skulle vilja föreslå ett 3:dje moment till paragrafen af följande lydelse: "Underlåter gäldenär att inom föreskrifven tid edgången fullgöra, vare lag, som i 2 § 3. af konkurslagen den 18 September 1862 sägs". Ett sådant stadgande skulle undanröjda all tvekan i förevarande afseende. Man vänder sig

till konkurslagen och inhentar, att följden blir att gäldenären, om borgenären så yrkar, får underkasta sig konkurs. Och att, sedan bysättningstvånget är borttaget, gäldenären i stället för att blifva bysatt åläggas att gå en dylik ed, låter då bättre försvara sig.

*Ang. förslag till utskömningslag.
(Forts.)*

Stadgandet kommer dessutom sannolikt icke att i praktiken medföra så många omständigheter. Ty då det är förenadt med icke obetydliga kostnader för borgenären att vända sig till öfverexekutor för att få gäldenären edgång förelagd, att sedan kommunicera gäldenären beslutet samt slutligen, om denne icke fullgör eden, att begära konkurs å honom, så kommer antagligen denna föreskrift icke att tillämpas i annat fall, än då anledning förefinnes att förmoda, det gäldenären döljer undan tillgång, och då må lagen hafva sin gång.

Jag yrkar alltså återremiss i syfte, att den föredragna paragrafen måtte erhålla en tydligare redaktion.

Herr Linder: Det är icke så länge sedan som till Kongl. Maj:t ingick en underdånig skrifvelse i syfte att få nu lagföreskrifna eder inskränkta till antalet. Den som ingick med denna skrifvelse och hvars auktoritet denna Kammare väl ej jäfvar, var svenska Riksdagen, och den anhöll, såsom sagdt, på grund af beslut i begge Kamrarne den 11 Maj 1876 hos Kongl. Maj:t om åtgärder för åstadkommande af inskränkning i användandet af eder. I denna skrifvelse yttrar Riksdagen: "Och som Riksdagen anser en dylik åtgärd vara önskvärd och föreställer sig att en sådan revision skall ådagalägga, att i många nu förekommande fall användandet af edgång är obehöfligt och sålunda innebär ett missbruk af eden, hvilket blott försvagar dess helgd och motarbetar dess ändamål, får Riksdagen, som för sin del godkännt den uppfattningen, att samhället bör låta sig angeläget vara att icke någon ed bibehålles, hvilken utan fara kan undvaras, härmed i underdånighet anhålla, att en allmän revision af nu gällande föreskrifter i afseende på eder, åsyftande inskränkning i deras användande, måtte ega rum".

Sedan dess har ännu icke ett år förgått, och jag förmodar, att Riksdagen och i synnerhet denna Kammare icke under tiden fått någon anledning att frångå det då med så mycken bestämdhet fattade beslutet; och i enlighet härmed föreställer jag mig att det vore denna Kammare särdeles kärt om den här i 86 § föreslagna edgången blefve alldeles borttagen.

Jag tillåter mig att hänvisa till den uttömmande diskussion, som i fråga om väckt förslag om inskränkning af ederna sistlidne riksdag egde rum i denna Kammare. Jag vill icke upprepa hvad som då yttrades, men endast fästa uppmärksamheten på vigten deraf, att lagstiftningen i detta fall söker gå en ständigt framskridande civilisations kraf till mötes genom att inskränka användandet af eder, i synnerhet med sådant syfte som det, hvarom här är fråga.

Betraktar man edens betydelse och de påföljder af en sådan

Ang. förslag till utsköningslag.
(Forts.)

edgång, som staten i många fall stadgar, så måste olämpligheten af ett sådant stadgande, som här är föreslaget, ligga i öppen dag. I den användning af eden sådan den ofta hos oss förekommer, ligger det en obehörig sammanblandning af det religiösa och det civila, af det andliga och världsliga, som hvarken är till fromma för det moraliska åskådningssättet eller gagnelig för det religiösa lifvet. Jag tror mig så mycket tryggare kunna säga detta, som jag nyss hörde en talare påpeka, att eden vore att anse såsom ett "tvångsmedel", samt ursäkta det föreslagna stadgandet dermed, att här icke är fråga om en ny ed, utan om en gammal som skall förvandlas.

Denna förvandling är enligt mitt förmenande af beskaffenhet att den utan tvifvel skulle leda till edens användande mångdubbelt mot nu, och jag hemställer till Kammaren, huru vida det kan vara lämpligt att ställa till så, att det beror på borgenären att för en obetydlig summa, huru liten som helst, komma i tillfälle att ens söka ålägga gäldenären edgång. Sådant är likväl det stadgande, denna 86 § innehåller. Det lemnas borgenären fritt att söka utverka edgång för gäldenären.

På grund af hvad jag yttrat och med hänvisande till den diskussion, som i fråga om edgång förliden riksdag i Andra Kammaren egde rum, hemställer jag om återremiss af den föredragna paragrafen i syfte att så vidt möjligt få föreskrifterna om edgång ersatta med andra lämpligare föreskrifter.

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre de Geer: Om den i den föredragna paragrafen föreskrifna eden borttoges, utan att något annat sättet i stället, så skulle det icke vidare kunna stämpas såsom olagligt eller vara med någon slags påföljd belagd, om en gäldenär, när utmätning skulle honom öfvergå, svare antingen: sök rätt på mina tillgångar, ifall jag har några, eller också alldeles ostraffadt: nog har jag tillgångar, men vill icke uppgifva någonting till utmätning. Detta kan väl icke vara rätt. Det torde blifva nödvändigt att i den nya lagen insätta något stadgande, som ålägger gäldenär att uppgifva sina tillgångar. Den gamla påföljden i detta fall var bysättning, nu deremot har man nöjt sig med att en sådan edsförpligtelse som här föreslagits afgifves. De betänkligheter, som i detta afseende uttalats, torde vara mera af religiös beskaffenhet, än att man egentligen har något emot, att en sådan förklaring af gäldenären afgifves, och för min del tror jag, att en framtida lösning af frågan om icke allenast denna ed, utan af många andra, kan vara att söka deri, att man utfärdar något formulär till muntlig eller skriftlig försäkran på heder och samvete, men på samma gång stadgar straff för den, som afgifver origtiga uppgifter i detta afseende. Ett sådant straff skulle må hända nu icke kunna tillämpas på grund af stadgandena i gällande strafflag. Åtminstone blefve det en långdragen tolkning att tillämpa straffet för bedrägeri på en gäldenär, som haft osannfärdiga uppgifter.

Emellertid förefinnes — efter hvad det visat sig i första Kam-

maren — en så bestämd mening att här borttaga edgången, sådan den nu är här föreslagen, att jag för min del verkligen skulle frukta för ett godkännande från Andra Kammaren af denna paragraf i dess nu varande skick, emedan man icke i så fall kunde vara säker, huru vida icke hela lagen skulle falla. Det hjälpte icke att i Första Kammaren framställa inkonsequensen utaf att endast i detta fall borttaga edgången, då edgång i öfrigt bibehålles och användes, t. ex. vid dödsfall, då bouppteckningen under edsförpligtelse skall uppgifvas, vid fullföljd talan i fattigdomsväg, der edsförpligtelse är föreskrifven. Likaså i konkurs o. s. v. Man svarade derpå i Första Kammaren att man måste börja på något ställe och att här denna början lämpligen kunde vidtagas, emedan eden här kan borttagas, utan att svårigheterna äro så stora som i många andra fall. Men om eden här borttages, måste man åtminstone ändra stadgandet i konkurslagen, så att borgenären får rättighet att bringa gäldenären i konkurs, då icke någon tillgång hos honom finnes vid utmätningstillfället. Med rätta har en talare anmärkt, att härigenom möjligen antalet af konkurser kommer att ökas med en mängd sådana af den beskaffenhet att de icke bort blifva konkurser, men må hända kan man ändå hjälpa sig med denna påföljd, till dess nödig ändring i strafflagen hinner vidtagas.

*Ang. förslag till utskönningslag.
(Forts.)*

Jag har endast velat upplysa om den uppfattning, som med afseende å bestämmelserna uti den nu föredragna paragrafen gjort sig gällande i Första Kammaren, och skulle anse det önskvärdt, att paragrafen blefve återremitterad.

Herr Torpadie: Jag tillhörde förra året deras antal, som, då frågan om edgång förevar, delade den åsigt, som gjorde sig gällande uti Kammarens beslut och har sedan dess icke haft ringaste skäl att frångå denna min öfvertygelse. För mig är det klart, att edgång såsom bevisningsmedel i sjelfva verket icke är något annat än en qvarlefva från medeltidens ordalier och jag kan icke annat än beklaga, att vi skola hafva den kvar. Dock medgifver jag, att vi ännu någon tid nödgas fortfarande behålla den. Men jag kan icke gå in på nödvändigheten att ännu mer öka de beklagligt nog redan förut många ederna till ett obegränsadt antal, hvilket jag tror skulle blifva följden i fall denna paragraf antages.

En af mig högt aktad talare på jönköpingsbanken har sagt, att vi redan hafva en edgång, sådan den här är föreslagen, föreskrifven i 1868 års författning. Detta är sant. Men då denna edgång står i ett visst sammanhang med det lilla bysättningsväng, som ännu finnes kvar, så kan denna edgång icke gerna komma i fråga.

Enligt den nu föreslagna paragrafens ordalydelse behöfver en borgenär, som icke till fullo fått ut sin fordran, blott att vända sig till öfverexekutor och anhålla att gäldenären måtte åläggas edgång. En talare från Göteborg har förmenat, att en sådan begäran sällan skulle komma i fråga, emedan den vore förenad med

Ang. förslagslag till utskottets förslagslag.
(Forts.)

allt för stora kostnader. Jag tillåter mig att härom hysa olika tanke med honom. Ty med kännedom om de menliga lidelserna kan man föreställa sig, att ofta nog dessa kostnader icke komma att anses för stora af en fordringsegare, blott han får tillfredsställa sin hämndlusta mot en person, som icke kan honorera sina förbindelser till honom.

Men saken kan betraktas från en annan synpunkt. Att antaga Utskottets förslag vore enligt min mening detsamma som att proklamera den satsen, att den fattige icke skulle vara en hederlig man. Ty hvarföre just misstänka en person, som icke kan betala en skuld, att han döljer något af sina tillgångar samt tvinga honom till edgång?

Herr Wallenbergs reservation mot denna punkt anslår mig ej heller. Mig synes, att, i detta som i andra fall, den, som vill hafva någon rättgångsförmån bör uppgifva och visa anledningen hvarför han vill det. Om ett stadgande i dylikt syfte inrymdes i paragrafen, så skulle den blifva mera antaglig för mig. Sådan den nu befinner sig, förenar jag mig med dem, som yrkat återremiss å densamma.

Herr Carl Anders Larsson: Äfven jag yrkar återremiss och gör det i det syfte, att den i paragrafen föreskrifna edgången måtte utbytas mot ett stadgande, att det fall, paragrafen ifrågasätter, måtte betraktas som en konkursanledning. Jag tror icke att ett sådant stadgande skulle i praxis medföra några vådor, enär en klok fordringsegare icke yrkar konkurs på en så fattig gäldenär, att borgenären löper fara att sjelf få betala konkurskostnaden. Konkursernas antal skulle således efter min tanke snarare minskas än ökas genom ett dylikt stadgande. Jag yrkar således återremiss i det nyss angifna syftet.

Herr Peter Olsson: Äfven jag instämmer i yrkandet om återremiss. Utan att vilja ingå i någon undersökning om hvad den materiella vinsten blefve för fordringsegaren, om den här föreslagna edgången stadgades, vill jag såsom min mening hafva uttalat, att vinsten för fordringsegaren i de flesta fall komme att inskränka sig dertill, att han lyckades aftvinga gäldenären en ed — af hvilken beskaffenhet, det lemnar jag derhän. Jag skulle helst önska, att eden helt och hållet afskaffades och, såsom Herr Torpadie föreslagit, något annat sattes i stället, såsom rätt att anställa rättgång eller dylikt. Derom vill jag, såsom ej särdeles bevandrad i hithörande förhållanden, emellertid icke närmare yttra mig.

I alla händelser föredrager jag dock gäldenärens försättande i konkurs framför rättighet för honom att derifrån fria sig genom edgång. Ty hvad medför väl en konkurs? Jo först åtskilliga kostnader för fordringsegaren, så vidt ej konkursmassan kan erlägga dem: vidare den viktiga omständigheten, att gäldenären derigenom icke blir fri från sina skulder utan är skyldig att, i fall han framdeles dertill får tillgång, betala dem; och slutligen med-

för konkurs en för gäldenären obehaglig utredning, i fall han skulle vilja undandölja något af sin tillgång, för hvilket fall eden, om den nu skall kvarstå, må afgifvas på sätt konkurslagen föreskrifver. Uti allt hvad konkursen innefattar synes mig derför ligga ett korrektiv både mot att konkurs onödigtvis begäres och mot att falska uppgifter i fråga om tillgångar lemnas.

Såsom sagdt, jag skulle helst se att föreskriften om edgång alldeles uteslötes och något annat sattes i stället. Men kan detta ej gå för sig, så, hellre än jag godkänner den nu föredragna 86 §, går jag in på det af Herr Statsministern antydningssvis framställda förslaget om rättighet för fordringsägare att på begäran få gäldenären försatt i konkurs.

Herr Berg: Efter det yttrande, som Hans Excellens Herr Statsministern afgifvit, vill jag för min del icke motsätta mig en återremiss af den i fråga varande paragrafen, men jag ber dock att få antyda de svårigheter för Utskottet, som blifva en följd af återremissen. I det syfte, som med densamma afses, kan nemligen Utskottet icke vidtaga någon annan åtgärd än att antingen utesluta hela paragrafen eller ock i dess ställe intaga ett stadgande derom att, om en gäldenär vid utmätning befinnes sakna tillgångar, detta förhållande skulle utgöra konkursanledning. Något annat än endera af dessa två åtgärder torde ej stå Utskottet öppet att föreslå; ty att stadga, det gäldenären i nämnda fall skall afgifva en skriftlig förklaring att han icke eger några utmätningsbara tillgångar, synes mig medföra åtskilliga betänkligheter, då icke någon påföljd finnes stadgad för det fall att gäldenären beträdes med falsk uppgift.

Att helt och hållet borttaga den nu varande fattigdomseden, utan att sätta något annat i stället, och sålunda, så godt som medgifva en gäldenär rätt att saklost från utmätning undanhålla sina tillgångar, torde ej heller gerna kunna i fråga sättas. Återstår då endast den utväg, att såsom anledning till konkurs upptaga det förhållande, att engäldenär vid utmätning befinnes sakna tillgångar till gälden, men äfven detta synes vara synnerligen oegentligt, då konkurslagen just stadgar, att, derest i gäldenärens bo icke finnas några tillgångar, konkursen skall afskrifvas. Enda följden af konkursen skulle då blifva att gäldenären komme att få aflägga den i konkurslagen föreskrifna gäldenärseden, och jag kan då ej inse, hvarför honom icke lika så gerna kan tillåtas att aflägga den af Utskottet föreslagna ed, hvarigenom hela den vidlyftiga och kostsamma konkursapparaten kan undvikas. Det kan visserligen sägas, att konkurs i allt fall kan komma att ega rum. Ty om gäldenären nekar att aflägga den af Utskottet föreslagna ed, utgör detta en konkursanledning, och det kommer då att bero på borgenären, huru vida han vill söka gäldenärens försättande i konkurs. Någon annan påföljd är nemligen icke föreskrifven för gäldenärens underlåtenhet att gå eden. Skilnaden är dock den, att i förra fallet gäldenären på borgenärens yrkande genast försättes i konkurs, men konkursen några dagar derefter i anledning

Ang. förslag till utskottslag.
(Forts.)

Ang. förslag till utskottslagslag.
(Forts.)

af bristande tillgångar i boet afskrifves, sedan gäldenären under tiden fått gå gäldenärseden, då deremot i det andra fallet eller enligt Utskottets förslag gäldenären genast skall få aflägga eden, och om han det gör, all anledning till konkurs förfaller. Att ur konkurslagen utesluta den der föreskrifna edgången har icke blifvit yrkadt och jag kan icke förstå hvarför edgång i sammanhang med konkurs skall anses mindre vådlig än edgång i den, om jag så får uttrycka mig, partiela konkurs, som en utmätning innebär.

Den gäldenär, hos hvilken utmätning sker, har kanske icke någon annan borgenär än den, som sökt utmätningen, och i så fall synes det vara mindre lämpligt att försätta honom i konkurs allenast för att tvinga honom till den edgång att han ingen tillgång eger, som man nu vill ur Utskottets förslag utesluta.

Jag har endast velat anföra detta, när jag befarar att, om frågan till Utskottet återkommer, Utskottet icke kan vidtaga någon annan åtgärd än den jag nu omnämnt.

Herr Carl Anders Larsson: Med all skyldig aktning för den ärade ordföranden i Utskottet ber jag dock få fästa hans uppmärksamhet derå att det finnes en annan hake, som kan tillämpas, om man uti ifrågakomna fall egde rätt att försätta gäldenären i konkurs. Man kunde nemligen genom konkursen få utredda orsakerna, hvarför han blifvit bringad till fattigdom. Om dessa då utvisa, att han varit bedräglig eller vårdslös mot sina borgenärer, kan man få honom åtalad och straffad.

Jag anser äfven af detta skäl det vara nyttigt att det i fråga satta stadgandet måtte ändras derhän, att det i paragrafen angifna förhållandet måtte betraktas som en konkursanledning.

Herr Treffenberg: För min del har jag också funderat på, huru vida icke någon lämplig påföljd skulle kunna uttänkas för det fall, att en gäldenär, som eger tillgångar, icke vill uppgifva dem vid utmätning. I likhet med Hans Excellens Herr Statsministern har jag föreställt mig, att den nu varande religiösa edförpligtelsen: "så sant mig Gud hjelpe till lif och själ" efter hand kan komma att utbytas mot en förpligtelse af rent civil eller borgerlig beskaffenhet t. ex. *så sant jag medborgerligt förtroende njuta vill*, och att den, som afgifvit en sådan högtidlig förpligtelse, men beträdes med att hafva talat osanning eller beslås med en falsk uppgift, skulle ådömas icke allenast förlust af medborgerligt förtroende, utan äfven må hända fängelsestraff eller straffarbete. Jag antager, att lagstiftningen kommer att gå i denna riktning, och jag undrar således om icke tiden för vidtagande af en sådan åtgärd särskildt i denna lagstiftningsfråga skulle kunna anses vara inne, så att, om denna paragraf till Utskottet återremitteras, Utskottet må taga i öfvervägande huru vida det skulle vara lämpligt att ålägga en gäldenär, som befinnes sakna tillgångar vid utmätning, att afgifva en skriftlig förklaring derom med en förpligtelse af det innehåll, som jag nyss nämnt, eller ett förklarande, att han saknade tillgångar, så sant han medborgerligt förtroende

åtnjuta ville. I sammanhang härmed skulle naturligtvis äfven 19 § promulgationslagen återremitteras, på det att Utskottet må komma i tillfälle hemställa, huru vida någon ändring i, eller något tillägg till strafflagen bör ega rum. Det är icke att leka med, det äfventyret att blifva förklarad förlustig medborgerligt förtroende, då denna förlust innefattar förlusten af åtskilliga dyrbara civila rättigheter; och jag tror därför att stadgandet af en sådan påföljd kommer att hafva ett återhållande inflytande på hvar och en, som kunde känna sig frestad att vid utmätning afgifva ett sådant falskt förklarande, som jag omnämnt.

Ang. förslag till utskottslag.
(Forts.)

Öfverläggningen förklarades slutad. Kammaren beslöt återförvisa den i fråga varande paragrafen till Utskottet för förnyad behandling.

§§ 87—94.

Godkändes.

Enligt den beslutade föredragningsordningen, förekom nu till afgörande

§ 85.

hvilken godkändes.

Fjerde Kapitlets öfverskrift äjvensom §§ 95—102.

Blefvo hvar för sig godkända.

§ 103.

Denna paragraf var i Utskottets förslag så lydande:

“Nu skall egendomen säljas, uppläse då auktionsförrättaren så väl protokollen öfver utmätningen eller det utslag, hvarigenom öfverexekutor om egendomens försäljning förordnat, som ock gravationsbevis och de öfriga handlingar, som i 97 och 98 §§ nämnas, och anmane dem, hvilka äro tillstädes och hafva fordran eller rättighet, som skall vid auktionen iakttagas, att sådant anmäla. Auktionsförrättaren meddele derefter fullständig och tydlig under rättelse om sättet för försäljningen; gifve ock tillkänna tiden, då köpeskillingen sist skall vara gulden.

Egendomen säljes i uppslag“.

Kongl. Maj:t hade för motsvarande paragrafs förra moment föreslagit enahanda lydelse som Utskottet; men i stället för senare momentet, innehållande föreskrift om utmätt egendoms försäljning i uppslag, var ett så lydande stadgande af Kongl. Maj:t föreslaget:

Ang. förslag till ut-sökningslag.
(Forts.)

“Försäljningen gånge för sig genom utrop i upp- och afslag, der ej gäldenären och borgenären öfverenskomma, att försäljningen må ske endast genom uppslag, och sådant ej bestrides af annan, hvars rätt är i fråga“.

Efter uppläsning af Utskottets förslag, mot hvilket reservationer inom Utskottet afgifvits dels af Herr *Berg*, dels af Herr *W. Stråle*, med hvilken *Friherre Wrede* förenat sig, och dels af *Grefve Horn*, hvilkens särskilda mening *Herrar Reutersvärd* och *Widmark* biträdt, yttrade

Herr *Jöns Pehrsson*: Då Första Kammaren lærer hafva återremitterat denna paragraf till Utskottet, så vill jag anhålla, att Kammaren måtte instämma i detta beslut. Jag känner visserligen icke hvad som är anledning till Första Kammarens beslut, men jag tror, att nämnda Kammare beslutat återremiss därför att den velat, att ett stadgande skulle införas om emottagande af skriftliga anbud före auktionen. Jag anhåller alltså om återremiss af denna paragraf, på det att Utskottet må komma i tillfälle att sammanjemka de olika meningar, som i denna fråga gjort sig gällande.

Herr *Gumælius*: Herr *Talman*! Om Kammaren besluter att, såsom nyss blifvit yrkadt, återremittera denna punkt, får jag dessförinnan uttala den mening, att detta beslut icke må af Utskottet anses såsom en önskan att stadgandet “egendomen säljes i uppslag“, måtte ändras till “egendomen säljes i upp- och afslag“, utan må då återremissen afse att pröfva lämpligheten af “skriftliga anbud“.

Jag anser det nemligen såsom en betydlig förbättring, om man slipper detta försäljningssätt i upp- och afslag, som gjort mera skada än gagn, samt orsakat många missförstånd och trassel.

Då jag således icke sätter mig emot en återremiss af denna paragraf, ber jag att uttryckligen få betona, att det endast sker i det syfte jag här, i likhet med den föregående talaren, angifvit.

Häruti instämde *Herrar Magnus Jonsson, Hjelm* och *Norén*.

Herr *Bergius*: Om denna paragraf af Kammaren återremitteras, kan jag icke finna annat än att det skall hafva till följd, att det nya förslag, Utskottet då kommer att afgifva, icke kan blifva sådant som det nu föreliggande, eller att utmätt egendom endast försäljes i uppslag, ty då Första Kammaren återremitterat paragrafen, förmodar jag, att det skett i det syftemål, att man skulle ega rätt att före auktionen inkomma med skriftliga anbud, på sätt Herr *Grefve Horn* föreslagit, ehuru åtskilliga ledamöter i Kammaren varit för Kongl. Maj:ts förslag, att sådan försäljning skulle ske i upp- och afslag.

För min del har jag inom Utskottet biträdt den åsigten, att utmätt egendom skall säljas endast i uppslag. Jag har gjort det

derföre att det gamla sättet, att sälja sådan egendom i upp- och afslag icke, efter hvad jag kunnat erfara, har den allmänna meningen för sig, enär det anses vara för de flesta svårfattligt, samt följaktligen oftast icke leder till dermed åsyftade mål — erhållande af en hög köpeskillning.

Det sätt, som innefattas i Grefve Horns förslag, anser jag icke heller antagligt, emedan jag tror att det i tillämpningen skulle medföra svårigheter. Om jag skulle välja emellan försäljning i upp- och afslag och försäljning med afgifvande af skriftliga anbud, tror jag att jag skulle välja det förra sättet.

Med de åsikter jag nu uttalat, är det klart, att jag icke kan biträda förslaget om återremiss, hvarför jag yrkar bifall till paragrafen, sådan den blifvit af Utskottet föreslagen.

Herr *Sven Andersson* förenade sig med Herr *Bergius*.

Herr *Asker*: Oaktadt så många af Kammararens ledamöter nyss instämde med den ärade talare, som före mig hade ordet, ber jag att få förklara, att jag ingalunda kan förena mig med honom, utan instämmer uti den åsigt härom, som i Kongl. Maj:ts proposition finnes uttalad.

Det kan väl hända, att det nu brukliga sättet, att å exekutiv auktion försälja egendom i upp- och afslag, icke har den allmänna meningen för sig, såsom det heter, men om detta försäljningssätt ändras, är jag öfvertygad om, att den allmänna meningen snart skall kämbart erfara hvad det vill säga att sälja en egendom endast i uppslag.

Att infordra skriftliga anbud, tror jag nog kan låta sig göra, ehuru det kan komma att medföra svårigheter, emedan vid försäljning af fastigheter många vilkor och bestämmelser ofta ingå, som uti skriftliga anbud icke kunna uppgifvas.

Om paragrafen följaktligen skulle komma att återremitteras, tillåter jag mig framställa den önskan, att Kammararen icke måtte ovilkorligt vidhålla den åsigt, att utmätt egendom endast skall säljas i uppslag, utan att Utskottet ännu en gång måtte beredas tillfälle att taga frågan i öfvervägande.

Jag instämmer med dem, som yrkat återremiss af paragrafen.

Herr *Jöns Pehrsson*: Ehuru jag icke sett något protokollsutdrag om Första Kammararens beslut i frågan, vill jag dock nämna, att det kommit till min kunskap, att vid inom Första Kammararen om denna paragraf anställd votering minoriteten, bestående af icke mera än tjugofyra röster, biträdt Kongl. Maj:ts förslag, hvadan detta icke kan anses hafva någon utsigt till framgång, vare sig inom Första Kammararen eller inom Utskottet. I Första Kammararen beslöts emellertid att paragrafen skulle återremitteras i syfte, att det tillägg till paragrafen måtte göras att äfven skriftliga anbud på egendomen finge ingifvas. Inom Utskottet hade man äfven väckt fråga derom, men af åtskilliga anledningar lät man icke några bestämmelser härom inflyta i paragrafen.

Ang. förslag till ut-sökningslag.
(Forts.)

Ang. förslag till ut-sökningslag.
(Forts.)

Ingenting hindrar dock att, om paragrafen återremitteras, frågan kan upptagas till förnyadt ompröfvande. Hvad jag emellertid velat säga är, att jag icke tror att Kongl. Maj:ts förslag om bibehållandet af försäljningssättet med både upp- och afslag har någon utsigt till framgång, då Utskottet är emot detsamma, och det inom Första Kammaren icke kan påräkna pluralitet.

Herr Ola Andersson: Vare sig att paragrafen nu af Kam-maren afgöres eller till Utskottet återremitteras, anhåller jag, att vi hädanefter måtte få slippa ifrån dessa auktioner i upp- och afslag. Sjelf har jag förrättat åtskilliga auktioner, men ännu aldrig har jag hört att någon, som å frivillig auktion låtit sälja sin fasta egendom, begärt att auktionen måtte förrättas i upp- och afslag; och detta anser jag väl böra få betyda något i fråga om fördelen af det ena eller andra auktionssättet. Som sagdt, jag ber att vi måtte slippa detta upp- och afslag vid exekutiva auktioner.

Herr Carl And. Larsson: På det man icke må tro, att detta upp- och afslag vid fastighetsauktioner är alldeles så fördömligt, som man här velat påstå, ber jag att få tala om ett exempel, der, efter hvad jag nästan tror mig kunna bevisa, vederbörande fordringsegare tillskyndats ganska stor förlust derigenom, att fastigheten såldes endast i uppslag. Det var nemligen en stor egendom, som skulle försäljas i min hemort — egaren hade gjort konkurs — och några dagar före auktionen förklarade en person, som spekulerade på egendomen, inför mig och en min riksdagskamrat, som dock icke nu är här, att han inte ämnade släppa egendomen, åtminstone icke under 150,000 kronor. Både jag och kamraten voro nog olyckliga att hafva in-teckningar i fastigheten; och efter det vi hade hört att egendomen skulle komma att betalas så högt, sade kamraten att han icke vidare ansåg att det var värdt att vi reste till auktionen, då vi i allt fall skulle få våra in-teckningar betalda. Men jag sade, att "sjelf är bra karl" och det är ju icke säkert att några andra speku-lanter infinna sig, och då kan väl den der personen icke bjuda öfver sig sjelf. Jag reste derföre dit, och hade jag det inte gjort, så hade egendomen gått bort för 85,000 r:dr. Nu bjöd jag emel-lertid 103,999 r:dr, och då måste den, som förut sagt sig vilja betala ända till 150,000 r:dr, bjuda 104,000. Dermed hade jag min in-teckning räddad, och kamraten sin också, och deråt voro vi glada. Hade nu den auktionen förrättats i upp- och afslag, hade nog den som ville betala 150,000 icke torts stanna vid 104,000, som han nu gjorde; och då hade kanske de oprioriterade fordrings-egarne, som nu fingo intet, äfven fått ut sitt.

Grefve Sparre: Då en ärad ledamot af denna Kam-mare nyss förklarar, att han aldrig hört, att sättet med upp- och afslag vid exekutiva försäljningar någonsin medfört några fördelar, så må det tillåtas mig, som öfvervarit många, många dylika för-

säljningar, att förklara, att jag deremot mycket ofta sett detta auktionssätt leda till ett godt resultat. Vi hafva i denna fråga, mine Herrar, icke endast att se på hvad som för oss, som vilja köpa egendomar, kan vara beqvämast, utan vi hafva egentligen att tillse två andra saker, först och främst att vederbörande in-teckningshafvare, så vidt möjligt är, få ut sin rätt, och dernäst att den sedan i behof stadda gäldenären, hvars egendom så ofta slumpas bort till underpris, får något så när väl betaldt för sin fastighet.

*Ang. för-
slag till ut-
sökningslag.
(Forts.)*

Visserligen har jag hört mången klaga öfver dessa försäljningar i upp- och afslag, derföre att detta auktionssätt skulle vara så svårt att förstå; men deremot har jag icke vid någon af de mångfaldiga dylika auktioner jag varit i tillfälle att bevista, hört att, sedan auktionsförrättaren, på sätt författningens föreskrifver, för de tillstädesvarande lemnat en förklaring öfver hvad med detta upp- och afslag förstås, aldrig, säger jag, har jag hört, att någon spekulant efter en sådan förklaring icke haft detta auktionssätt fullkomligt klart för sig och väl vetat att begagna sig af det. Min öfvertygelse är derföre, att Kammaren bör väl betänka sig, innan den helt enkelt ur lagen stryker ut detta stadgande, utan att på samma gång insätta något annat, hvarigenom gäldenärens rätt och fördel lika väl tillgodoses. Hvar och en af eder, mine Herrar, som tillstädesvarit vid sådana auktioner, vet mer än väl, huru der alltid råder en viss betänksamhet, man står och skrufvar sig, innan man kommer sig för att göra ett anbud, som i någon mån öfverstiger den summa man ansett sig vilja betala, och under det man står och funderar faller klubban; men huru ofta händer det då icke, att man efteråt tänker, att man gjort en dumhet och att man mycket väl kunnat bjuda litet mera, och då är afslaget, der sådant finnes, en utväg att göra saken om igen och göra den bättre; och min erfarenhet är, att vid afslaget snart sagdt alltid erhållits ett högre anbud än vid upp-slaget.

Dessutom, mine Herrar, att en egendom säljes till underpris innebär alltid en stor nationalekonomisk förlust, icke blott derföre att realkrediten försvagas, om in-teckningsegare icke få ut sina fordringar, utan äfven derföre, att det alltid medför en omedelbar förlust, om en egendom slumpas bort under sitt värde; och som sagdt, jag för min del skulle hysa mycken tvekan vid att med min röst bidraga till upphäfvande af det nu gällande stadgandet, åtminstone utan att något försök gjordes att få något annat i stället. Emellertid, då här så många röster höjt sig mot bibehållande af detta upp- och afslag och efter de upplysningar, som blifvit lemnade om åsigterna inom Utskottet och om Första Kammarens beslut, böra väl icke stora utsigter förefinnas för ett godkännande af min åsigt. Men genom en återremiss blefve emellertid Utskottet satt i tillfälle att taga saken i förnyadt öfvervägande; och jag förenar mig derföre med dem, som yrkat återremiss å den nu föredragna paragrafen.

Ang. förslag till utskottets vägnar bedja att få slippa återremiss af paragrafen. Meningarne i denna fråga stodo inom Utskottet så hårdt emot hvarandra, att jag betvivlar att Utskottet blir enigare, i fall en återremiss eger rum. Skulle ändamålet dermed vara att erhålla ett sammanjemkningsförslag, så synes det vara uppenbart att Kam-
maren vid återremissen bör gifva till känna i hvad riktning den vill att sammanjemkningen skall göras. Icke mindre än tre olika förslag föreligga. Det första är det, hvarmed Utskottet framkommit. Om detta af Kammaren oförändradt bifalles, så synes en återremiss obehöflig. Det andra förslaget är det af Första Kam-
maren antagna och enligt hvilket, så vidt jag icke misstager mig, endast utslaget skulle bibehållas, men ett tillägg göras derom, att skriftliga anbud på egendomen finge ingifvas. Slutligen hafva vi Kongl. Maj:ts förslag, hvilket biträdts af minoriteten inom Första Kam-
maren och för hvilket äfven inom denna Kammare en och annan uttalat sig. Så vidt jag kan se, utvisa dessa tre förslag fullkomligt skiljda vägar, och jag kan icke fatta huru Utskottet, om denna Kammare beslöte endast en naken återremiss, skulle kunna veta i hvilken riktning det nya förslaget skulle utarbetas. Och synes mig då ligga närmast till hands, att, om Kammaren beslutar sig för en återremiss, hvilken jag för ingen del vill motsätta mig, Kammaren dervid fogade ett sådant tillägg, som det med hvilket medkammaren beledsagat sin återremiss af paragrafen. Skulle Kammaren deremot uttala sig för Kongl. Maj:ts proposition, komma begge Kamrarnes beslut att stå i strid med hvarandra. Hvad jag emellertid velat säga är, att det vore önskligt att, i fall Kammaren återmitterar paragrafen, den på samma gång angifver i hvilken riktning den vill att det nya förslaget skall framställas.

Herr Stråle: En talare på skånebanken bad att vi måtte slippa försäljningssättet med upp- och afslag. Jag skall å Utskottets vägnar bedja att få slippa återremiss af paragrafen. Meningarne i denna fråga stodo inom Utskottet så hårdt emot hvarandra, att jag betvivlar att Utskottet blir enigare, i fall en återremiss eger rum. Skulle ändamålet dermed vara att erhålla ett sammanjemkningsförslag, så synes det vara uppenbart att Kam-
maren vid återremissen bör gifva till känna i hvad riktning den vill att sammanjemkningen skall göras. Icke mindre än tre olika förslag föreligga. Det första är det, hvarmed Utskottet framkommit. Om detta af Kammaren oförändradt bifalles, så synes en återremiss obehöflig. Det andra förslaget är det af Första Kam-
maren antagna och enligt hvilket, så vidt jag icke misstager mig, endast utslaget skulle bibehållas, men ett tillägg göras derom, att skriftliga anbud på egendomen finge ingifvas. Slutligen hafva vi Kongl. Maj:ts förslag, hvilket biträdts af minoriteten inom Första Kam-
maren och för hvilket äfven inom denna Kammare en och annan uttalat sig. Så vidt jag kan se, utvisa dessa tre förslag fullkomligt skiljda vägar, och jag kan icke fatta huru Utskottet, om denna Kammare beslöte endast en naken återremiss, skulle kunna veta i hvilken riktning det nya förslaget skulle utarbetas. Och synes mig då ligga närmast till hands, att, om Kammaren beslutar sig för en återremiss, hvilken jag för ingen del vill motsätta mig, Kammaren dervid fogade ett sådant tillägg, som det med hvilket medkammaren beledsagat sin återremiss af paragrafen. Skulle Kammaren deremot uttala sig för Kongl. Maj:ts proposition, komma begge Kamrarnes beslut att stå i strid med hvarandra. Hvad jag emellertid velat säga är, att det vore önskligt att, i fall Kammaren återmitterar paragrafen, den på samma gång angifver i hvilken riktning den vill att det nya förslaget skall framställas.

Herr Jöns Pehrsson: Det torde vara alldeles uppenbart, att, om en återremiss skall ega rum, flertalets inom denna Kam-
mare mening är, att det nya förslag, som Utskottet har att framlägga, skulle utarbetas, icke i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag, utan i den riktning, som Första Kam-
maren vid sin återremiss af frågan angifvit. Kunde man bestämdt säga, att återremissen skedde i denna riktning, vore det nog bra. Men jag tror icke att detta går för sig. Utskottets ledamöter få emellertid söka att af diskussionen sluta till hvad som varit Kam-
marens afsigt med återremissen, och för min del åtminstone frångår jag icke den öfvertygelsen att försäljningen i afslag bör bortskaffas. Jag skulle nemligen kunna anföra en mängd exempel uppå, huru mycket skoj bedrifvits just med detta afslag, men jag vill icke upptaga Kam-
marens tid dermed.

Herr Philipsson: För min del får jag yrka bifall till Utskottets förslag. Jag gör det derföre, att, då Första Kam-
maren icke bifallit Kongl. Maj:ts förslag och detta sannolikt icke heller

kommer att biträdas af denna Kammare, någon utsigt om framgång för detsamma icke lärer förefinnas. Aldraminst kan jag vara med om en återremiss i det syfte, som i Grefve Horns reservation blifvit angifvet. Man behöfver blott läsa denna reservation med dess förslag till lydelse af 103, 105 och 107 §§, för att inse att man genom att, i stället för nu gällande stadganden, antaga det ifrågakälda förfaringssättet, skulle, om jag så får säga, komma ur askan i elden eller, för att begagna ett annat uttryck, skulle stöta på Schylla, då man sökte undvika Charybdis. Jag tror nemligen, att det skriftliga anbudssystemet lätteligen kan leda till prejerier, helst ingen påföljd finnes föreslagen för *det* fall, att bjudaren *genast* drager sig tillbaka, och skulle jag för öfrigt till stöd för min förmodan i detta hänseende kunna anföra flera skäl, om icke Kammarrens tid vore så strängt anlitad. För min del anser jag derföre, som sagdt, det vara bäst att biträda Utskottets förslag. Skulle det sedermera i praktiken visa sig att det varit för- enadt med mindre olägenheter, om försäljningssättet i upp- och afslag bibehållits, är ju intet hinder att få en förändring härutinnan vidtagen. Någon fara för en rektroaktiv lagtillämpning förefinnes icke härvid lag; ty om en egendom blifvit försäld i upp- slag och sedermera ett annat försäljningssätt införes, kan detta icke inverka på någons rätt.

Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herr Berg: I egenskap af utskottsledamot kan jag icke neka, det jag gerna skulle önska, att det beslut, som här kommer att fattas, kunde lemna Utskottet någon ledning för hvad Utskottet, i händelse paragrafen återremitteras, bör föreslå. Ty då, såsom vi hört, meningarne inom denna Kammare — och antagligen äfven inom den Första — varit temligen delade, kan det lätt hända, att, då frågan återkommer till Utskottet, äfven der hvar och en vidhåller sin mening och enahanda förslag, som det nu föreliggande, ånyo framlägges, då vi sålunda komme att stå på samma punkt som nu. För min del tager jag mig derför friheten att yrka bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet framställda förslag, vi skola då få propositioner framställda på såväl detta som Utskottets förslag; och om sedermera beslutet skulle blifva återremiss, synes mig deruti ligga temligen antydt i hvilken riktning Kammarren önskar gå.

Detta är dock icke det enda och egentliga skälet, hvarför jag yrkar bifall till Kongl. Maj:ts proposition, ty i likhet med en föregående talare tror jag, att försäljning endast i uppslag kan leda till ganska betänkliga följder. Det är naturligt, att man vid frivillig försäljning i allmänhet begagnar denna metod, emedan den är beqväm för köparen och säljaren alltid är i tillfälle att sjelf bevaka sin rätt genom att drifva upp köpeskillingen så högt han vill, och om han ej är nöjd med slutliga anbudet antingen stannar för köpet eller låta egendomen blifva föremål för ny försäljning. Helt annorlunda är likväl förhållandet vid tvungen försäljning. Dervid kan lätt inträffa, att icke någon mera spekulant

Ang. förslag till ut-
sökningslag.
(Forts.)

Ang. förslag till utsökningsslag.
(Forts.)

finnes än en in-teckningsegare, och denne har nu icke ens det band han i forna tider hade sig pålagdt genom tillämpning af bördsrätten. Han var då tvungen att betala så mycket, att han icke behöfde befara förlust, i fall egendomen skulle frånbördas honom. Nu har han intet annat intresse att bevaka än att få köpeskillingen så låg som möjligt; han bjuder icke öfver sig sjelf, och då gäldenären sjelf icke kan bevaka *sin rätt*, emedan han icke har något att betala med, och ingen annan spekulant är närvarande, kan egendomen lätt gå bort för en spottstyfver. Det är dessutom naturligt, att det är för gäldenärens säkerhet som auktionssättet är föreskrifvet, icke blott för spekulanternas beqvämighet. Af dessa anledningar yrkar jag bifall till Kongl. Maj:ts proposition. Hvilket beslut Kammaren emellertid än kommer att fatta, skall det naturligen alltid för mig och Utskottet utgöra en ledning vid vårt fortsatta arbete för åstadkommande af en sammanjemkning.

Herr Magnus Andersson: Jag har mer än en gång varit närvarande vid dylika auktioner, som här är fråga om, och hatt tillfälle att iakttaga huru villrådiga spekulanter varit, till följd af detta försäljningssätt, upp- och afslag. Derföre har också försäljningsmannen, der han icke trott sig hafva att göra med krångelmakare, som velat öfverklaga auktionen, aldrig begagnat sig af annat än uppslag, och jag har deraf icke försport några onda följder, utan tvärtom mycket godt. Hvertill en återremiss af denna paragraf, som efter mitt förmenande är den mest antagliga i hela lagen, skall tjena, kan jag icke inse. Jag kan således icke finna annat än att Kammaren bör antaga paragrafen oförändrad, ty då veta vi hvad vi hafva, men vi veta icke hvad vi kunna få.

Herrar *Torpadic, Lyth*, och *Mæchel* instämde i Herr Magnus Anderssons anförande.

Herr Sven Nilsson i Efveröd: För min del har jag ingenting emot en återremiss i syfte att få ett stadgande infört derom, att skriftliga anbud äfven kunna få ingifvas vid försäljning af fast egendom. Men då meningarne här inom Kammaren varit så delade och man icke med bestämdhet vet hvad Första Kammarren med sitt beslut om återremiss åsyftat, befarar jag, att hvad som här förut blifvit påpekadt skulle kunna inträffa, nemligen att det gamla försäljningssättet, genom afslag, skulle kunna komma att slutligen vinna afseende inom Riksdagen. För min del vill jag icke på några vilkor hafva igen det gamla sättet och jag tror derföre, att Kammaren gör klokast uti att antaga Utskottets förslag, sådant det nu föreligger. Skulle det visa sig, att Första Kammarren icke åtnöjer sig med detta förslag, utan, då frågan dit återkommer, fattar ett annat beslut än Andra Kammarren — i händelse Utskottets förslag blifver denna Kammarrens beslut — återstår det ju för Utskottet att söka sammanjemka meningarne, och då synes mig, som om vi äfven skulle kunna nå det här af-

sedda målet om skriftliga anbud, såvida Första Kammaren håller strängt derpå.

För närvarande yrkar jag bifall till Utskottets förslag.

*Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Forts.)*

Häruti förenade sig Herr *Per Nilsson* i Kulhult.

Herr *Jöns Pehrsson*: Skulle jag vara ensam om mitt yrkande om återremiss, skall jag för ingen del hålla strängt derpå, utan förena mig med dem, som yrkat bifall till Utskottets förslag.

Öfverläggningen var slutad. Sedan propositioner gifvits dels på bifall till Utskottets förslag, dels på återremiss, dels ock på yrkandet, att paragrafen måtte godkännas med den lydelse, Kongl. Maj:t föreslagit, blef Utskottets förslag oförändradt af Kammaren godkänt.

§ 104 hade följande lydelse:

“Skola flera fasta egendomar, som för en fordran äro gemensamt in-tecknade, säljas; då skall, der någon af dem häftar för särskild in-teckning eller kommit i särskild egares hand, hvarje egendom för sig till försäljning utropas. Sedan varde alla egendomarne gemensamt utropade till försäljning. Ej skola dock fastigheter i särskilda län eller städer, eller fastighet å landet och sådan i stad gå i en försäljning, der ej fastigheterna tillhopa utgöra en egendom, eller alla rättegande det medgifva.

Gå ej vid det gemensamma utropet egendomarne öfver sammanlagda beloppet af det, som bjudits vid de särskilda utropen; stånde vid första försäljningen fast: gå de högre; gälle sista försäljningen, och varde öfverskottet på de särskilda egendomarne fördeladt efter de uppskattningsvärden, hvarefter allmän bevilning utgick för nästföregående år, eller, der ej sådan uppskattning för samtliga egendomarne finnes, efter den för hvardera egendomen bjudna köpeskillingen.“

Mot detta förslag var reservation inom Utskottet anmäld af Herr *Jöns Pehrson*, med hvilken Herrar *Reutersvärd*, *Svensén* och *Farup* instämt, och som för sin del ansett den förevarande §:n böra blifva så lydande:

“Skola flera fasta egendomar, som för en fordran är gemensamt in-tecknade, säljas, då skall, der någon af dem häftar för särskild in-teckning eller kommit i särskild egares hand, hvarje egendom för sig till försäljning utropas. Förslår egendomarnes sammanlagda försäljningssumma icke till gäldandet af den skuld för hvilken egendomarne gemensamt häfta, och vilja icke egarne af de särskilda fastigheterna betala det bristande af den gemensamt in-tecknade skulden, varde alla egendomarne gemensamt försålda. Ej skola dock fastigheter i särskilda län eller städer eller fastigheter å landet och sådan i stad gå i en försäljning, der ej fastig-

Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Forts.)

heterna tillhopa utgöra en egendom, eller alla rättegande det medgifva.

Gå ej vid det gemensamma utropet egendomarne öfver sammanlagda beloppet af det, som bjudits vid de särskilda utropen; stånde vid första försäljningen fast; gå de högre; gälle sista försäljningen; och varde öfverskottet på de särskilda egendomarne fördeladt efter de uppskattningsvärden, hvarefter allmän bevilling utgick för nästföregående år, eller der ej sådan uppskattning för alla egendomarne finnes, efter den för hvardera bjudna köpeskillingen.“

Sedan paragrafen blifvit föredragen, yttrade:

Herr Jöns Pehrsson: Vid denna paragraf kan jag deremot icke afstå från att yrka återremiss, synnerligast som Första Kammaren redan återremitterat densamma och man, såsom jag hoppas, skall genom denna åtgärd kunna få paragrafen ändrad i det syfte, som jag å min reservation å pag. 138 och 139 i betänkandet afgifvit. Jag har i denna reservation påpekat att, om denna paragraf, sådan Utskottet föreslagit densamma, blefve gällande lag, så vore dermed en farlig princip nedlagd i vår lagstiftning. Och jag hoppas att hvad som med Utskottets förslag åsyftas, skall kunna vinnas på annat sätt, så att man icke genom en obillig lagstiftning skall bringa menniskor i elände. Jag vill icke upptaga tiden med att närmare utveckla de skäl, på hvilka min reservation är grundad, utan inskränka mig till att med hänvisning till reservationens innehåll yrka återremiss. Flere ledamöter inom Första Kammaren hafva gillat min reservation. Och frågan gäller onekligen den viktigaste principen i hela utsökningslagen.

Herr Bergius: Stadgandet i den föredragna 104 § öfverensstämmer till fullo med Kongl. Förordningen angående "sättet för utmätt fast egendoms försäljning i vissa fall" den 16 Juni 1875, och torde man härvid hafva utgått från den efter min uppfattning rigtiga synpunkten, att det vid dylik försäljning är för såväl fastighetens egare som för inteckningshafvare fördelaktigast att för fastigheten erhålla så hög köpeskillning som möjligt. Om flere fastigheter, hvilka häfta för en gemensam inteckning, bi-bringra högre köpeskillning då de säljas gemensamt än då de säljas hvar för sig, så bör väl detta i allmänhet vara till fördel för alla rättegande. Det är visst möjligt att, såsom den föregående talaren i sin reservation påpekat, fall någon gång kunna inträffa, då det kan vara förmånligare för egare af en intecknad fastighet att få densamma särskildt än gemensamt med flere andra försäld, emedan han derigenom kommer lättare i tillfälle att inropa densamma. Men i sådana, troligen sällsynta fall, kommer väl denna förmån att vinnas på annans bekostnad. Jag skall anföra ett exempel för att förtydliga min mening. Låt oss antaga, att två fastigheter äro gemensamt intecknade för 6,000 kronor. De

äro åsatta samma taxeringsvärde och hafva derfor lika för den gemensamma inteckningen eller för 3,000 kronor hvardera. På fastigheten N:o 2 hvilat dessutom en särskild inteckning för 1,000 kronor, hvilken inteckning, såsom senare tillkommen, gäller med förmånsrätt *efter* den förutnämnda gemensamma inteckningen. Sedan nu de båda fastigheterna blifvit tagna i mät, utbudas de på offentlig auktion hvar för sig och säljas, N:o 1 för 2,000 kronor och N:o 2 för 4,000 kronor. Då köpeskillingen för N:o 1 sålunda icke räcker till att betäcka denna fastighets andel i den gemensamma inteckningen, så öfverflyttas ansvaret för bristen på fastigheten N:o 2. Och följden häraf blifver den, att egaren af den gemensamma inteckningen tager hela köpeskillingen för båda fastigheterna, och således utur fastigheten N:o 2 1,000 kronor mer än som på dess andel i den intecknade gälden belöper. Hade nu i stället dessa båda fastigheter jemväl fått utropas till gemensam försäljning, så är det ju möjligt att den gemensamma köpeskillingen uppgått till 1,000 kronors högre belopp. Och i sådan händelse hade båda inteckningshafvarne kunnat få sina fordringar betäckta. Det är ju således uppenbart, att innehafvaren af den särskilda inteckningen blifvit i sin rätt lidande derigenom att fastigheterna allenast hvar för sig utbudits till försäljning. Enahanda blifver förhållandet om fastigheterna i stället för att vara behäftade med särskilda inteckningar, befinna sig i olika egares händer. För att återgå till mitt förra exempel, synes det som egaren af fastigheten N:o 2, hvilken sålts för 4,000 kronor och som sålunda skulle få vidkännas mer till gäldande af den gemensamma inteckningen än hvad på samma fastighets andel deri belöper, borde hafva rätt att genom fastigheternas utbudande under gemensamt utrop få utrönt, huruvida icke fastigheterna kunde säljas till högre belopp och han derigenom skulle undgå att lida någon förlust.

Paragrafen, sådan den af Utskottet föreslagits, är sålunda, enligt min åsigt, icke obillig eller orättvis, och jag yrkar derfor bifall till densamma. Jag gör det så mycket hellre, som den, på sätt jag redan nämnt, är i full öfverensstämmelse med den lag, som Konung och Riksdag för icke länge sedan antagit och mot hvilken någon anmärkning hvarken inom Riksdagen eller inom Högsta Domstolen blifvit framställd.

Herr Jöns Pehrsson: Jag vill mycket gerna respektera den som drifver en åsigt motsatt min egen. Men förhållandet är, att, om den siste talaren icke varit närvarande i Utskottet, då denna paragraf derstädes slutbehandlades, så hade paragrafen nog fått ett annat utseende. Der fans ingen talare, som kunde säga, att jag i principen hade orätt. Men man vill icke gå in på min mening af det skäl att den stode i strid med den nya lagen af den 16 Juni 1875. Jag påpekade likväl att denna lag tillkommit så att säga provisoriskt, emedan den framlades för Riksdagen under de sista dagarne af dess samvaro och till följd deraf icke kunde af Riksdagen hinna egnas det skärskådande som den kunde tåla. Det exempel, Herr

*Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Forts.)*

Ang. förslag
till utsök-
ningsslag.
(Forts.)

Bergius anförde, tyckes tala mycket mera till förmån för den princip jag förfäktar, än för Utskottets förslag. Ty det är uppenbart att, genom antagande af den föreslagna lagparagrafens bestämmelser att styckade egendomar, hvaruti gemensam inteckning finnes, skola ovilkorligen utropas till gemensam försäljning, det skall blifva omöjligt för egarne af de särskilda fastighetsdelarne att kunna rädda sin egendom från exekutiv försäljning med mindre de äro mäktige att inköpa hela egendomen, och i alla fall går, på sätt jag ock i min reservation anmärkt, derigenom någon eller någras egendomar förlorade, då ej mer än en kan blifva köpare af det hela. Enligt mitt i reservationen framställda förslag förnämas icke heller någon fordringsegares rätt, ty så väl den, som eger den gemensamma inteckningen, som ock den, hvilken möjligen har en särskild inteckning, äro i tillfälle att vid försäljningen bevaka sin rätt, på samma gång som mitt förslag möjliggör för egare af särskild, intecknad fastighetsdel att inköpa densamma, utan att behöfva inlösa hela fastigheten. Således äfventyras vida mera enligt Utskottets förslag, än genom antagande af mitt. Ty huru ofta händer det ej att, då egendomar, graverade med gemensam inteckning, styckas genom arfskiften, köp, eller andra laga fång, den, som förvärfvat en särskild lott i en sådan egendom, icke kan utan fordringsegares medgifvande få nämnda lott befriad från inteckningen, utan måste, äfven om han kan betala den på sin lott belöpande andel, likväl, för det fall att han icke kan inlösa det hela, låta sitt kära hem gå under klubban.

Man bör i någon mån söka hindra detta och det är i sådant syfte, som jag yrkar återremiss af nu föredragna paragrafen.

Herr Löwenhielm: Jag vill fästa Herrarnes uppmärksamhet på en olägenhet, som skulle blifva en följd af stadgandet i 2 mom. af denna paragraf, der det heter: "Gå ej vid det gemensamma utropet egendomarne öfver sammanlagda beloppet af det, som bjudits vid de särskilda utropen; stånde vid första försäljningen fast: gå de högre, gälle sista försäljningen, och varde öfverskottet på de särskilda egendomarne fördeladt efter de uppskattningsvärden, hvarefter allmän bevilning utgiök för nästföregående år, eller, der en sådan uppskattning för samtliga egendomarne finnes, efter den för hvardera egendomen bjudna köpeskillingen". Om man nu tänker sig, att en egendom, som säljes, består af två särskilda fastigheter, hvardera taxerad t. ex. till 100,000 kronor och en mindre lägenhet, som icke blifvit åsatt taxeringsvärde, så skall i sådant fall fördelningen af öfverskottet ske efter den för hvardera egendomen bjudna köpeskillingen. Om nu, hvilket skulle kunna inträffa, vid första auktionen icke något anbud göres på den ena af de taxerade fastigheterna, så skulle öfverskottet komma att fördelas mellan den andra taxerade egendomen och den icke taxerade lägenheten, hvilket naturligtvis icke kan vara riktigt. Denna olägenhet skulle förekommas, om taxeringsvärdet alltid lades till grund för fördelningen, när taxeringsvärdet är högre än den erbjudna köpeskillingen.

Det behöfves äfven ett särskildt stadgande om huru skall för-
faras, när någon af fastigheterna icke är taxerad.

Jag yrkar återremiss i syfte att erhålla ett särskildt stadgan-
de för dessa fall.

*Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Forts.)*

Öfverläggningen var slutad. Sedan propositioner gifvits på
de gjorda yrkandena, beslöt Kammarerna återförvisa paragrafen till
Utskottet.

Med förbigående af § 105, hvilken, enligt det rörande föredrag-
ningsordningen fattade beslutet, först sedan § 127 blifvit pröfvad,
skulle till afgörande förekomma, föredrogs derefter

§ 106,

som godkändes.

§ 107.

Blef äfven godkänd.

På sätt Kammarerna förut beslutit, företogs nu till behandling

§ 48, lydande sålunda:

“Skall någon för verkställighet af dom eller eljest enligt denna
lag ställa pant eller borgen och är ej säkerheten af vederparten
godkänd, varde den pröfvad af öfverexekutor eller ock af utmät-
ningsmannen, om säkerheten hos honom ställas må. Löftesmän
skola borga en för alla och alla för en; för menighet eller för
utländsk man, så ock i det fall, hvarom i 107 § sägs, skall borgas
såsom för egen skuld. Den, som pant bjuder, vare, der öfverexe-
kutor eller utmätningssmannen det föreskrifver, pliktig att sätta
panten i förvar hos vederhäftig man, som åtager sig att den vårda;
löftesskrift må omhändertagas af den, till hvars säkerhet den
gäller.

Den som Konungens och kronans talan förer, vare från sä-
kerhets ställande fri.“

Herr Philipson anförde: Utan att vilja göra något särskildt
yrkande anhåller jag endast att få till protokollet antecknad såsom
min särskilda åsigt, att jag anser bestämmelsen derom, att löftes-
männen skola borga *en för alla och alla för en*, kunna leda till den
uppfattningen, att borgen skall vara stäld af *minst* tre personer.
Här förekommer nemligen icke någon bestämd föreskrift om *anta-
let* af de löftesmän, som erfordras. Uti 26 kap. 1 § Rättegångs-
balken, i fråga om borgens ställande för fullföljande af vad ifrån
underrätt, heter det att man skall ställa för sig “två löftesmän,
som borga begge för en och en för begge“, och denna föreskrift
har hittills vunnit tillämpning jemväl i andra fall, då lagen stadgar

Andra Kammarernas Prot. 1877. N:o 50.

Ang. förslaget
till utsök-
ningslag.
(Forts.)

att borgen bör presteras. Här åter talar man om, att löftesmän skola borga "en för alla och alla för en". Detta uttryck förekommer för närvarande så väl i 4 kap. 12 § Utsökningsbalken som i 10 kap. 11 § Handelsbalken, der det talas om att "två eller flera skrifvit skuldebref under eller i borgen gått, och sig en för alla och alla för en till ansvar bundit;" men i begge dessa fall förutsattes, att debitorerne äro icke *blott två* utan jemväl *flera*. Jag skulle för min enskilda del ej fästa mig härvid, derest jag icke hade mig bekant, att bankinrättningar i allmänhet icke godkänna förbindelser af *två* gäldenärer eller löftesmän der kontexten upptager orden: "en för alla och alla för en", dertill de hemtat anledning af det förhållande, att prejudikat förekommer, det *två* löftesmän, hvilka undertecknat en förbindelse med dylik lydelse genom laga kraft vunnet beslut frikallats från att betala mera än två tredjedelar af skuldbeloppet. Häraf kunde följa, att i de fall, som i denna paragraf förutsättas, exekutorer icke skulle anse sig böra åtnöjas med mindre än *tre* löftesmän, hvilket ej vore lämpligt.

Jag har, som sagdt, icke något yrkande att framställa, utan vill endast hafva min åsigt till protokollet antecknad med tillägg att jag med tillfredsställelse skall se om det nu föreslagna stadgandet icke kommer att i praxis medföra olägenheter.

Vidare yttrades ej. Kammaren godkände paragrafen.

§§ 108—115.

Blefvo derefter hvar för sig godkanda.

För § 116 hade Utskottet föreslagit denna lydelse:

"Sist åtta dagar efter det utmätt lös egendom blifvit såld skall, der ej nedan annorlunda stadgas, utmätningssmannen af försäljningssumman, så långt den förslår, tillhandahålla den, som utmätning vunnit, betänning för hans fordran. Hafva penningar annorledes än efter försäljning till utmätningssmannen influtit, skola de inom lika tid derefter hållas borgenären tillhanda.

Innan dom eller utslag, på grund hvaraf utmätning skett, vunnit laga kraft, må dock betalning ej af borgenären lyftas annorledes än mot pant eller borgen.

Har fogde till utmätningssman i sitt ställe satt annan man, fullgöre dock fogden sjelf hvad, efter ty ofvan är sagdt, utmätningssman åligger, der han ej åt den, som förrättat utmätningen, uppdragit att medlen borgenären tillhandahålla, och denne derom blifvit underrättad."

Efter uppläsning af i fråga varande §, vid hvilken Herr Jöns Pehrsson, enligt anteckning å utlåtandet, anmält reservation, yttrade:

Herr Jöns Pehrsson: Som Herrarne finna, har jag icke

kunnat vara med om den af Utskottet föreslagna lydelsen af denna paragraf, utan har deremot anmält min reservation, som återfinnes å pag. 140 af Utskottets betänkande. Jag tror nemligen, att den här föreslagna tid af 8 dagar, inom hvilken utmätningssman skulle redovisa, är väl kort. Vi böra ihågkomma att i allmänhet är det af mera vigt för fordringssegaren än för gäldenären, att utmätt lös egendom kan försälas, och uppenbart är, att, om man bestämmer förenämnda redovisningstid till 8 eller 14 dagar, kan utmätningssmannen ändock icke sälja annat än mot kontant betalning. Men om utmätningssmannen skall inom 8 dagar redovisa måste han genast uppbära liqvid, hvaremot, i händelse tiden utsträcktes till 14 dagar, han kunde vara i tillfälle att lemna säkra köpare några dagars anstånd. Jag tror icke, att man bör gå från den ena öfverdriften till den andra. Naturligtvis är det en öfverdrift att lemna exekutor så lång redovisningstid, som nu är händelsen, men lika säkert är det en öfverdrift att bestämma tiden till endast 8 dagar. Jag tror att den så löst kan utsträckas till 14 dagar och yrkar därför bifall till paragrafen med den förändring att, i stället för orden "sist åtta dagar efter" etc. sättas orden: "sist fjorton dagar efter" etc.

*Ang. förslag
till utsök-
ningslag.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen förklarats slutad, gaf Herr Talmannen först proposition på bifall till Utskottets förslag oförändradt och sedan på Herr Jöns Pehrssons yrkande samt förklarade sig anse den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering blef begärd och företogs enligt en nu uppsatt och af Kammararen godkänd, så lydande omröstningsproposition:

"Den, som godkänner § 116 i det förslag till utsökningslag, som Särskilda Utskottet framställt i utlåtandet N:o 1, röstar

	Ja;
Den, det ej vill, röstar	Nej;

Vinner Nej, har Kammararen godkänt paragrafen med förändring af orden "åtta dagar" till "fjorton dagar".

Rötsedlarne sammanräknades och visade 45 ja mot 54 nej; i följd hvaraf Kammararen beslutit enligt nej-propositionen.

Föredragningen afbröts nu, för att åter fortsättas kl. 7 e. m.; och åtskildes Kammararens ledamöter kl. 3 e. m.

In fidem
Gustaf Westdahl.